

**ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΗΤΗΣ**

**ΣΧΟΛΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ: ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ**

ΘΕΜΑ: Υπεράκτιες (offshore) Εταιρείες

**ΟΝΟΜΑ: ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΤΕΡΟΣ
Α.Μ: 8132**

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ: ΜΠΙΜΠΑ ΕΜΜ.

ΗΡΑΚΛΕΙΟ 2013

Περιεχόμενα

Εισαγωγή.....	3
Περίληψη.....	5
Ιστορική αναδρομή	6
Κεφάλαιο 1: Υπεράκτιες Εταιρείες	
1.1 Εννοιολογικός προσδιορισμός και κριτήρια ίδρυσης.....	8
1.2 Χαρακτηριστικές ιδιότητες υπεράκτιας εταιρείας.....	9
1.3 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα υπεράκτιων εταιρειών.....	11
1.4 Κυριότερες Χρήσεις.....	13
1.5 Χαρακτηριστικά Υπεράκτιων εταιρειών.....	14
1.6 Βασικές μορφές Υπεράκτιων εταιρειών.....	15
1.7 Κριτήρια επιλογής Υπεράκτιας.....	22
1.8 Δικαιοδοσίες Υπεράκτιων εταιρειών.....	24
Κεφάλαιο 2:	
2.1 Φορολογία offshore εταιρειών στην Ελλάδα.....	26
2.2 Φορολογία εισοδήματος.....	34
2.3 Φοροδιαφυγή – Φοροαπαλλαγή των ανεπτυγμένων χωρών.....	35
2.4 Φοροδιαφυγή 184 offshore στο Ελληνικό-Λιχτενστάιν	36
2.5 Εταιρείες offshore ζουν τον μύθο τους στην Ελλάδα.....	38
2.6 Οι offshore εταιρείες της Λίστας Λαγκάρντ.....	39
Κεφάλαιο 3: Το φαινόμενο του ξεπλύματος χρήματος μέσω offshore εταιρειών	
3.1 Εισαγωγή.....	40
3.2 Ιστορικά στοιχεία.....	40
3.3 Το ξεπλυμα χρήματος διαχρονικά στην Ελλάδα.....	41
3.4 Ο ρόλος των υπεράκτιων εταιρειών στο ξεπλυμα χρήματος.....	43
Εταιρείες φαντάσματα.....	44
Εταιρείες βιτρίνες.....	44
Συναλλαγή με χρηματιστήριο.....	44
3.5 Μέθοδος ξεπλύματος χρήματος.....	45
Συμπέρασμα.....	49
Βιβλιογραφία	50
Αρθρογραφία.....	50
Ιστότοποι.....	50

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η μεγαλύτερη εξέλιξη στον κόσμο των επιχειρήσεων τα τελευταία χρόνια είναι η επιθυμία μικρών και μεγάλων επιχειρήσεων να εκτείνουν τις δραστηριότητες τους διεθνώς. Αυτό το φαινόμενο εκθέτει τις επιχειρήσεις σε φορολογικό κίνδυνο δεδομένου ότι αναγκάζονται να λειτουργούν σε διάφορα και πολλές φορές όχι σε σταθερά φορολογικά καθεστώτα.

Ο ουσιαστικότερος λόγος της επέκτασης των επιχειρήσεων είναι η δυνητική αύξηση της κερδοφορίας τους. Ένας από τους πιο προσδιοριστικούς παράγοντες της κερδοφορίας είναι η επίπτωση των φόρων τόσο για την νέα επιχείρηση όσο και για τη μητρική.

Σε ορισμένες περιπτώσεις η έλλειψη εναρμόνισης των φορολογικών συστημάτων διαφορετικών χωρών μπορεί να δημιουργήσει καταστάσεις που η ανάληψη επιχειρημάτων πρωτοβουλιών σε τρίτη χώρα να συνεπάγεται υψηλό φορολογικό κόστος. Ένα ακραίο παράδειγμα μη εναρμόνισης είναι η διπλή φορολόγηση κερδών, ήτοι τα κέρδη ενός ξένου υποκαταστήματος να φορολογούνται

πλήρως στην ξένη χώρα και στη συνέχεια τα μετά από φόρους κέρδη όταν επαναπατρίζονται στη μητρική, υπό μορφή μερίσματος, να υπόκεινται σε φορολογία ως εισόδημα της μητρικής. Η διπλή φορολόγηση θα οδηγήσει σε ματαίωση της απόφασης ίδρυσης υποκαταστήματος, εκτός αν υπάρχει κάποια έκπτωση για τους φόρους που έχουν ήδη πληρωθεί από το υποκατάστημα στην αλλοδαπή

Επειδή όμως η φορολογική επιβάρυνση πλήττει άμεσα τη κερδοφορία των οικονομικών μονάδων, είτε με υψηλούς φορολογικούς συντελεστές, είτε με την έλλειψη εναρμόνισης μεταξύ των φορολογικών συστημάτων διαφορετικών χωρών και την επιβολή διπλής φορολογίας για την ίδια οικονομική δραστηριότητα, για το λόγο αυτό το διεθνές κεφάλαιο "εφηύρε" το θεσμό των υπεράκτιων (offshore) εταιριών, δηλαδή χρησιμοποιήθηκαν μικρές κατά το πλείστον χώρες στις οποίες λειτουργεί ιδιαίτερα χαμηλή φορολογία για τις ξένες εταιρίες παρέχοντας ταυτόχρονα πλήρη εχεμύθεια.

Ο έλεγχος των offshore εταιριών καθίσταται δυσκολότερος επειδή αναπτυγμένες χώρες του Δυτικού κόσμου διευκολύνουν με ευνοϊκές νομοθεσίες την κυκλοφορία των κεφαλαίων.

Όσο και αν φαίνεται περίεργο ο μεγαλύτερος "φορολογικός παράδεισος για βάση κεφαλαίων είναι το Μανχάταν, όπου δεν υπάρχει κανείς μηχανισμός ανταλλαγής πληροφοριών για τα κεφάλαια που επενδύονται στις Η.Π.Α.

Σύμφωνα με τον Ο.Ο.Σ.Α τα κεφάλαια που διακινούνται μέσω offshore εταιριών ανέρχονται μεταξύ 5-7 τρις δολάρια και αποτελούν το 6-8 % της συνολικής παγκόσμιας υπό διαχείριση επένδυσης. Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο υπολογίζει ότι ετησίως ξεπλένονται περίπου 600 δις δολάρια, εκ των οποίων τα μισά στις Η.Π.Α. Δεν είναι τυχαίο ότι οι Η.Π.Α έχουν αντιταχθεί στις προσπάθειες του ΟΟΣΑ να τεθούν περιορισμοί στους "φορολογικούς παραδείσους".

Χαρακτηριστική περίπτωση είναι αυτή της Ελβετίας. Το 30% των κεφαλαίων των υπεράκτιων εταιριών είναι τοποθετημένα στην Ελβετία. Όλα αυτά χωρίς την δυνατότητα οποιασδήποτε διεθνούς ή κρατικής αρχής να αποκτήσει πρόσβαση στο πόθεν έσχες και τον προορισμό αυτών των κεφαλαίων.

Βάσει μιας έρευνας το 2005 έχει υπολογιστεί ότι πλούσιοι ιδιώτες και εταιρίες έχουν αποκρύψει από τις φορολογικές αρχές άνω των 11,5 τρις δολάρια. Σύμφωνα με το Δίκτυο Φορολογικής Δικαιοσύνης (Task Justice Network) ένα σύνδεσμο που ασκεί πτήσεις σε φορολογικούς παράδεισους, μόνο μέσα στο 2006 οι offshore προστάτευαν πάνω από 225 δις δολ. σε φορολογικές αποδόσεις παγκοσμίως.

Περίληψη

Η "εξωχώρια" ή "υπεράκτια" offshore εταιρεία αποτελεί νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου. Οι offshore εταιρείες είναι εταιρείες αγγλοσαξονικής προέλευσης που γεννήθηκαν στις βρετανικές αποικίες και ανεπτύχθησαν μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο με γρήγορους ρυθμούς.

Παρακάτω αναλύεται ο όρος υπεράκτια εταιρεία, θα δούμε ποια κριτήρια προϋποθέτει η ίδρυση μιας εταιρείας, ποια πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα διαθέτουν οι offshore εταιρείες καθώς και ποιες βασικές μορφές βρίσκουμε στις υπεράκτιες εταιρείες.

Στην συνέχεια αναφέρεται ο ιδιόμορφος τρόπος φορολόγησης των offshore επιχειρήσεων αναλυτικά, όπως και το θεσμικό πλαίσιο μέσα από το οποίο λειτουργούν. Το φαινόμενο της φοροδιαφυγής και φοροαπαλλαγής που είναι ιδιαίτερα έντονο στις ανεπτυγμένες χώρες καθώς και την φοροδιαφυγή 184 offshore εταιρειών που ζουν τον μύθο τους στην Ελλάδα. Όπως και τον νόμο που έχει γίνει με την περιβόητη λίστα Λαγκάρντ που περιέχει αρκετές offshore εταιρείες.

Τέλος, παρουσιάζεται το φαινόμενο του ξέπλυματος μέσω των offshore εταιρειών μέσα από ιστορικά στοιχεία, το ξέπλυμα διαχρονικά στην Ελλάδα και τον ρόλο των υπεράκτιων εταιρειών στο ξέπλυμα εταιρειών μέσω εταιρειών φαντασμάτων και εταιρειών βιτρινών.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

- **Πότε, πώς και γιατί εμφανίστηκαν οι offshore εταιρείες στην οικονομία**

Για την έννοια offshore (υπεράκτιο) χρηματοοικονομικό κέντρο –και κατά συνέπεια και offshore εταιρεία– δεν υπάρχει ακριβής ορισμός, ωστόσο αναφέρεται συνήθως σε μια επικράτεια όπου είναι ιδιαίτερα ευνοϊκό το καθεστώς φορολογίας, αλλά και γενικότερα χαλαρό το θεσμικό και εποπτικό πλαίσιο για εταιρείες που έχουν την έδρα τους εκεί, αλλά όχι τις πραγματικές δραστηριότητές τους. Παράλληλα, προσφέρεται μεγάλη προστασία του τραπεζικού απορρήτου. Πρόκειται για νεολογισμό της δεκαετίας του 1980, αν και υπήρχαν επικράτειες με τέτοια χαρακτηριστικά πολλές δεκαετίες νωρίτερα. Γι' αυτό ορισμένοι θεωρούν ότι πρόκειται απλώς για την «πολιτικά ορθή» διατύπωση της έκφρασης «φορολογικός παράδεισος». Οι «φορολογικοί παράδεισοι» με τη σύγχρονη έννοια δημιουργήθηκαν αμέσως μετά το τέλος του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου, καθώς οι εύποροι θέλησαν να προστατεύσουν την περιουσία τους από την κοινωνική αναταραχή αλλά και τη φορολογία για την ανοικοδόμηση των χωρών που είχαν υποστεί καταστροφές. Η Ελβετία, οι Βερμούδες και το Λιχτενστάιν είναι οι πρώτες χώρες που μπορεί να θεωρηθεί ότι διέθεταν τέτοια χαρακτηριστικά.

Ωστόσο, η μετάβαση από τους απλούς «φορολογικούς παραδείσους» στα offshore χρηματοοικονομικά κέντρα έγινε σταδιακά στις δεκαετίες του 1960 και του 1970 καθώς οι χώρες του ΟΟΣΑ και ειδικότερα οι ευρωπαϊκές επέβαλαν διατήρηση υψηλών υποχρεωτικών διαθεσίμων στις τράπεζες, οροφή στα επιτόκια, περιορισμούς στα χρηματοοικονομικά προϊόντα που μπορούσαν να προσφέρουν τα εποπτευόμενα ιδρύματα, ελέγχους στην κίνηση κεφαλαίων και υψηλή φορολογία. Το Λουξεμβούργο, μια πόλη-κράτος ελαχίστων εκατοντάδων χιλιάδων κατοίκων, αναδύθηκε ως σημαντικό τέτοιο κέντρο στις αρχές της δεκαετίας του 1970 προσελκύνοντας επενδυτές από τη Γαλλία, τη Γερμανία και το Βέλγιο. Τα νησιά της Μάγχης και η νήσος του Μαν –ειδικές επικράτειες της Βρετανίας– προσέφεραν παρόμοιες ευκαιρίες, όπως και το Μπαχρέιν στη Μέση Ανατολή και οι Μπαχάμες και οι νήσοι Κεϊμάν στο δυτικό ημισφαίριο. Στη δεκαετία του 1990 μειώθηκαν παντού στον κόσμο οι περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων και τα επιτόκια, αλλά τα φορολογικά πλεονεκτήματα των offshore παρέμειναν ισχυρό κίνητρο παρά τον ανταγωνισμό και από τις κανονικές χώρες. Ο αριθμός των επικρατειών –δηλαδή είτε κανονικών χωρών είτε κτήσεων, υπερπόντιων εδαφών κ.λπ. που βρίσκονται κάτω από την κυριαρχία άλλων χωρών, αλλά έχουν ειδικό νομικό καθεστώς (όπως οι Βρετανικοί Παρθένοι Νήσοι, οι Βερμούδες, τα Κεϊμάν κ.ά.)– ποικίλλει ανάλογα με τον φορέα που τις καταγράφει και την έννοια που θέλει να χρησιμοποιήσει: από 14 έως 69

. Ανδόρα, Αντίγκουα, Μπαχάμες, Μπαχρέιν, Μπελίζ, Βερμούδες, Βρετανικοί Παρθένοι Νήσοι, Κεϊμάν, Κουκ, Κύπρος, Νήσος Μαν, Τζέρσεϊ, Λιβερία, Λιχτενστάιν, Μάλτα, Μονακό, Παναμάς, είναι μερικές από αυτές. Σύμφωνα με ορισμένες εκτιμήσεις συνολικά λειτουργούν περισσότερες από 1,1 εκατ. offshore εταιρείες, από τις οποίες περίπου 450.000 έχουν έδρα τις Βρετανικές Παρθένους Νήσους.

Όπως και στις περισσότερες χώρες, και στην Ελλάδα γίνεται εκμετάλλευση των offshore κέντρων. Πολλά ακίνητα μεγάλης αξίας, όπως βίλες στα ακριβά προάστια και παραθεριστικά κέντρα, εμφανίζονται να ανήκουν σε offshore εταιρείες αντί στα πραγματικά φυσικά πρόσωπα. Γι' αυτό το λόγο θεσπίστηκε ειδική νομοθεσία το 2002 (διατάξεις των νόμων 2992/2002, 3052/2002 και 3091/2002) χωρίς πάντως σημαντικά πρακτικά αποτελέσματα. Υπάρχει έντονη κριτική για τη λειτουργία των offshore χρηματοοικονομικών κέντρων, τα οποία πολλοί κατηγορούν ότι αποστραγγίζουν φορολογικά έσοδα από τις κυβερνήσεις (μέλη του αμερικανικού κογκρέσου εκτιμούσαν πρόσφατα ότι χάνονται έσοδα 100 δισ. δολάρια κάθε χρόνο ή το ένα τρίτο του ομοσπονδιακού προϋπολογισμού)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΥΠΕΡΑΚΤΙΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

1.1 Εννοιολογικός προσδιορισμός και κριτήρια ίδρυσης

Ο όρος "υπεράκτιες" σχετίζεται με τη σύγχρονη προέλευση του εταιρικού φαινομένου. Οι υπεράκτιες εταιρίες έχουν επινοηθεί από Αγγλοσάξονες και Βρετανούς για τον λόγο αυτό πολλές τέτοιες δικαιοδοσίες βρίσκονται σε παλαιές βρετανικές αποικίες. Η αρχική επινόηση των υπεράκτιων εταιριών σχετιζόταν με την αντιμετώπιση των πολιτικών κινδύνων κατά τη διάρκεια του Β Παγκοσμίου Πολέμου, αλλά στη συνέχεια γνώρισαν μεγάλη ανάπτυξη παράλληλα με τη δημιουργία πολυεθνικών και κυρίως διεθνών επιχειρηματικών οργανισμών. Σήμερα περισσότερα από 50% των κεφαλαίων που διακινούνται παγκοσμίως περνά από πυλώνες φορολογικών καταφυγίων. Ο κλάδος των υπεράκτιων εταιριών έχει κυρίαρχη θέση στους τομείς της ναυτιλίας, αεροπορίας, αλλά και των ασφαλίσεων. Από το 2000 και μέσα σε μία δεκαετία μόνο έχει παρατηρηθεί η σύσταση πάνω από ένα εκατομμύριο υπεράκτιων εταιριών. Ο όρος υπεράκτιες, όπως χρησιμοποιείται διεθνώς είναι offshore, αλλά δεν έχει επαρκή δημοτικότητα καθώς δεν περιλαμβάνει ηπειρωτικά κράτη που λειτουργούν ως φορολογικοί παράδεισοι σε αντίθεση με το νησί του Ηνωμένου Βασιλείου. Στην Ελληνική Γλώσσα χρησιμοποιούνται και όροι ισοδύναμα εννοιολογικά, όπως εξωχώριες ή υπερπόντιες εταιρίες.

Η υπεράκτια εταιρία (στα αγγλικά: *offshore company*) διαφέρει σε δύο κυρίως σημεία από άλλες αλλοδαπές (on shore) εταιρίες. Πρόκειται για την εξ ορισμού διάσταση μεταξύ του τόπου όπου ιδρύεται αλλά και του τόπου που λειτουργεί καθώς και στην επιλογή δικαίου του κράτους ιδρύσεως που μπορεί να χαρακτηρίζεται ως φορολογικός παράδεισος.¹

Μια συνήθης offshore εταιρεία έχει την μορφή μιας Εταιρίας Περιορισμένης Ευθύνης, και μπορεί να εγκατασταθεί σε γεωγραφική περιοχή, χαρακτηρισμένη ως υπεράκτιο κέντρο. Στην Ελλάδα αναφορικά με την φορολογία εισοδήματος έχει δοθεί ο ορισμός της offshore εταιρίας ως έξης: «ως εξωχώρια εταιρία εννοείται η εταιρία που έχει την έδρα της σε αλλοδαπή χώρα και με βάση την νομοθεσία της δραστηριοποιείται αποκλειστικά σε άλλες χώρες και απολαμβάνει ιδιαίτερα ευνοϊκής φορολογικής μεταχείρισης.» (Ν. 2238/1994, Άρθρο 31.1 περ. στ.)³.

¹ Λεοντάρης Μ. (2004), «„Εννοια της εξωχώριας εταιρίας», «Γενικό λογιστικό σχέδιο», Εκδόσεις ΠΑΜΙΣΟΣ, Αθήνα.

Για την εγγραφή εταιρειών στις μη εγκατεστημένες καταστατικά θα πρέπει να ακολουθούνται όλα τα παρακάτω κριτήρια κατά το Offshore Company Law: Theory, Regulations & Operation⁴.

- Οι υπεράκτιες εταιρίες πρέπει να συστήνονται σύμφωνα με τους νόμους και τους κανονισμούς των δικαιοδοσιών των υπεράκτιων εταιριών.
- Οι υπεράκτιες εταιρίες θα πρέπει να έχουν την καταστατική τους έδρα σε μια από τις χώρες «φορολογικούς παραδείσους».
- Οι εργασίες και οι δραστηριότητες των υπεράκτιων εταιριών θα πρέπει να διενεργούνται αποκλειστικά εκτός της χώρας εγκατάστασης τους (φορολογικού καταφυγίου) και συνεπώς όλα τα εισοδήματα τους να πηγάζουν αποκλειστικά από τις εργασίες τους από το εξωτερικό.
- Ενώ δεν επιτρέπεται στις επιχειρήσεις αυτές να προσφέρουν προϊόντα και υπηρεσίες εντός της επικράτειας της χώρας εγκατάστασης, είτε σε μόνιμους κατοίκους, είτε σε αλλοδαπούς, μπορούν να διοικούνται και να έχουν μόνιμη εγκατάσταση στις πιο πάνω Χώρες.

1.2 Χαρακτηριστικές ιδιότητες υπεράκτιας εταιρίας⁴

Το κυριότερο χαρακτηριστικό γνώρισμα των υπεράκτιων εταιρειών είναι ο συνδυασμός της εξοικονόμησης χρήματος, της ταχύτητας και της εχεμύθειας. Βασικό χαρακτηριστικό των εταιρειών αυτών είναι η φοροαποφυγή, ιδιότητα που δεν δηλώνεται στο καταστατικό ίδρυσης. Οι υπεράκτιες εταιρίες μπορούν να συστήνονται πολύ γρήγορα, με ιδιαίτερος χαμηλό κόστος, ελάχιστο εταιρικό κεφάλαιο και σχετικά περιορισμένες διατυπώσεις. Ο ιδιοκτήτης παραμένει ανώνυμος και στην περίπτωση που οι ιδιοκτήτες μιας υπεράκτιας εταιρίας επιθυμούν εμπιστευτικότητα, μπορεί να οριστεί ένας αντιπρόσωπος που λειτουργεί ως διαχειριστής, ο οποίος εμφανίζεται και διενεργεί όλες τις συναλλαγές της εταιρίας στο όνομα του αλλά για τον λογαριασμό των πραγματικών ιδιοκτητών. Η αρχή που αναλαμβάνει την ίδρυση και καταχώριση των υπεράκτιων εταιρειών θα πρέπει να διαφυλάξει την ανωνυμία των ιδιοκτητών και των μετόχων των προαναφερόμενων εταιριών.

² Σύνταγμα της Ελλάδος, 6 Απριλίου, 2001

³ Company Law Theory, Regulations & Operation, China Law Press, 2004

⁴ Παμπούκης Χ., «Οι υπεράκτιες εταιρίες στο Ελληνικό Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο»,

Τα στοιχεία, εξοικονόμηση χρήματος -ταχύτητα - εχεμύθεια, βέβαια δεν είναι οι μόνοι παράγοντες που ωθούν τους επιχειρηματίες να προχωρήσουν στην ίδρυση μιας υπεράκτιας εταιρίας. Στις υπεράκτιες εταιρίες παρέχονται πολλά νομικά, οικονομικά και φορολογικά κίνητρα με απώτερο σκοπό τη συσσώρευση κεφαλαίων στην χώρα εγκατάστασης της εταιρίας.

Καθοριστικά κριτήρια για την ίδρυση και διατήρηση μιας υπεράκτιας εταιρίας είναι έξης:

- Σύσταση σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα με χαμηλό κόστος, ελάχιστο απαιτούμενο εταιρικό κεφάλαιο και περιορισμένες διατυπώσεις δημοσιότητας.
- Απόλυτη ανωνυμία των πραγματικών μετόχων.
- Σύσταση της εταιρίας με έναν μόνο μέτοχο, εφόσον το επιθυμεί.
- Αποφυγή των διατάξεων του φορολογικού δικαίου, καθώς δεν ισχύει το «πρόθεν εσχες» και δεν επιβαρύνονται με τεκμήρια για την απόκτηση και την διατήρηση περιουσιακών στοιχείων, εφόσον έχει προβλεφθεί η αντίστοιχη εισαγωγή συναλλάγματος στο όνομα της υπεράκτιας εταιρίας. Με την χρήση των υπεράκτιων εταιριών είναι δυνατόν επίσης να μειωθεί σημαντικά ή να αποφευχθεί εντελώς καταβολή φόρων που σχετίζονται με την μεταβίβαση και κατοχή περιουσιακών στοιχείων, όπως ο φόρος κληρονομιάς, ο φόρος δωρεάς ο φόρος μεταβίβασης ακινήτων, ο φόρος μεγάλης ακίνητης περιουσίας και ο φόρος γονικής παροχής.
- Αποφυγή φόρου τόκων καταθέσεων αλλά και φόρου μερισμάτων.
- Απουσία συναλλαγματικών περιορισμών.
- Άκρως τραπεζικό απόρρητο και προστασία από τους ελέγχους.
- Παρέκκλιση από το κληρονομικό δίκαιο. Στις υπεράκτιες εταιρείες μπορεί να παρακάμψει κανείς τις διατάξεις νόμιμης μοίρας αλλά και να χρησιμοποιήσει τα υπεράκτια μορφώματα για τον καθορισμό της κληρονομικής διαδοχής κατά την επιθυμία του διαθέτη.
- Δυνατότητα μεταφοράς πλεονασμάτων και κερδών από τις χώρες με υψηλούς φορολογικούς συντελεστές σε δικαιοδοσίες με χαμηλή ή ανύπαρκτη φορολογία.

- Αποφυγή εφαρμογής εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας. Για τις επιχειρήσεις που προτίθενται να δραστηριοποιηθούν και να απασχολήσουν προσωπικό στο εξωτερικό, η δημιουργία μιας υπεράκτιας εταιρίας, απαλλάσσει πολλές φορές τον επιχειρηματία από κάθε υποχρέωση καταβολής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης ή άλλων εργοδοτικών εισφορών.
- Δυνατότητα αποφυγής δέσμευσης της ατομικής περιουσίας. Ιδρύεται μια υπεράκτια εταιρία στην οποία μεταβιβάζεται ένα μεγάλο μέρος της προσωπικής περιουσίας του ιδρυτή διασφαλίζοντας τον με αυτόν τον τρόπο από τη διεκδίκηση κάποιου ανικανοποίητου δανειστή.
- Αποφυγή διεκδικήσεων συζύγων στην περίπτωση αγωγής διαζυγίου

1.3 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα υπεράκτιων (offshore) εταιριών

Τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα των Υπεράκτιων εταιρειών είναι τα ακόλουθα:

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

Οι υπεράκτιες εταιρείες μπορούν να ασκούν την εμπορική τους δραστηριότητα σε οποιαδήποτε χώρα της υφελίου (εκτός από λίγες εξαιρέσεις).

Τα όργανα των εταιρειών αυτών (διοικητικό συμβούλιο, γενική συνέλευση κλπ.) μπορούν να συνεδριάζουν ελεύθερα και νομότυπα σε οποιαδήποτε χώρα.

Οι μετοχές των εταιρειών αυτών είναι στις περισσότερες περιπτώσεις ανώνυμες, ακόμη όμως και όταν η νομοθεσία της χώρας προέλευσης προβλέπει υποχρεωτικά ονομαστικές μετοχές και τότε παρέχεται η ευχέρεια της διατήρησης της ανωνυμίας του πραγματικού μετόχου.

Τα δικαιώματα των μετόχων διέπονται κατ' αρχήν από το δίκαιο της έδρας της εταιρείας. Οι μέτοχοι και οι διευθυντές των εταιρειών αυτών μπορούν στις περισσότερες περιπτώσεις να είναι πρόσωπα οποιασδήποτε εθνικότητας ή ιθαγένειας. Τα κέρδη των εταιρειών αυτών, τα οποία έχουν αποκτηθεί από τη δραστηριότητα τους εκτός της χώρας προελεύσεως, δεν υπόκεινται σε φόρους (ή η φορολόγησή τους είναι πολύ μικρή), τέλη ή δασμούς ακόμη κι αν οι σχετικές συμβάσεις έχουν συναφθεί εντός του κράτους προελεύσεως της εταιρείας.

Στις περισσότερες χώρες προέλευσης οι υπεράκτιες εταιρείες δεν υπόκεινται σε συναλλαγματικούς περιορισμούς.

Ορισμένες χώρες, των οποίων η νομοθεσία τους επιτρέπει την ίδρυση υπεράκτιας εταιρείας στο έδαφος τους έχουν υπογράψει με πολλές άλλες χώρες συμβάσεις αποφυγής διπλής φορολογίας, οι οποίες συμβάσεις προσφέρουν σημαντικές ευκαιρίες για διεθνή φορολογικό προγραμματισμό.

Συμπερασματικά ο τρόπος διοικήσεως, η έμμεση ή άμεση ανωνυμία του πραγματικού μετόχου, η απλούστευση των διαδικαστικών θεμάτων και η ελεύθερη ρύθμιση τους από το καταστατικό, η οικονομικά συμφέρουσα διαχείρισή τους, τα φορολογικά πλεονεκτήματα έχουν επιβάλλει τις υπεράκτιες εταιρείες στις διεθνείς συναλλαγές.

Σε κάθε όμως περίπτωση και με δεδομένη την συντονισμένη προσπάθεια πολλών κυβερνήσεων να προβάλουν εμπόδια (ή πολλές φορές δυσβάσταχτους φορολογικούς ελέγχους) στη δράση των υπεράκτιων εταιρειών, πριν από την ίδρυση μιας υπεράκτιας εταιρείας επιβάλλεται να έχει προηγουμένως αναλυθεί ο σκοπός της συστάσεως και το επιδιωκόμενο με αυτή αποτέλεσμα.

Επισημαίνουμε, ότι λανθασμένοι χειρισμοί, λ.χ. στην επιλογή της εθνικότητας της εταιρείας μπορεί να οδηγήσουν είτε σε ματαίωση του επιδιωκόμενου σκοπού είτε σε σημαντική οικονομική επιβάρυνση, των εταιρειών, του αντικειμένου τους ή ακόμη και των πραγματικών μετόχων τους.

Τα σημαντικότερα μειονεκτήματα των Υπεράκτιων εταιρειών είναι τα ακόλουθα:

ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ⁵

Στις υπεράκτιες εταιρείες απαγορεύεται ως επί το πλείστον η διεξαγωγή εργασιών ή η διατήρηση των εργαζομένων στην δικαιοδοσία εντός της οποίας συστάθηκαν αν και αυτό εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό στη δικαιοδοσία, στην οποία εντάσσονται και στο είδος της εταιρείας.

Συχνά υπάρχουν ορισμένοι περιορισμοί σχετικά με το αντικείμενο της επιχείρησης, που μία υπεράκτια εταιρεία μπορεί να ασκεί ,χωρίς να υπάρχει η ανάγκη για κάποια άδεια. Πρακτικά κάτι τέτοιο δεν διαφέρει από το εγχώριο εμπόριο, καθώς η πλειοψηφία των τραπεζών ασκούν και υπεράκτιες δραστηριότητες αλλά και η πλειονότητα των ασφαλιστικών εταιρειών του κόσμου είναι υπεράκτιες εταιρείες με εξαρτημένη ασφάλιση.

⁵ Offshore Corporations - A Brief Introduction" Harvard Business Review 9-799-119

- Στα έγκριτα υπεράκτια κέντρα Η δέουσα επιμέλεια τείνει να είναι αυστηρότερη από τις περισσότερες εγχώριες περιοχές. Παραδείγματος χάριν για να ανοίξει κάποιος τραπεζικό λογαριασμό στο όνομα μιας υπεράκτιας εταιρείας, στα πλαίσια της συμμόρφωσης του θεσμικού πλαισίου ξεπλύματος χρήματος, η τράπεζα απαιτεί τα έγγραφα ταυτοποίησης από τους υπογράφοντες στο λογαριασμό και μπορεί να απαιτεί επιπρόσθετα μία ή περισσότερες επαγγελματικές συστατικές επιστολές από κάποιον πληρεξούσιο, λογιστή ή ακόμα και τραπεζίτη που γνωρίζει την εταιρεία και την δραστηριότητά της.
- Κάποιες χώρες έχουν νομοθεσία κατά του φορολογικού παραδείσου που κάνει δυσκολότερη τη διεξαγωγή των εργασιών στις χώρες αυτές για τη χρησιμοποίηση μιας υπεράκτιας εταιρείας.
- Σε περίπτωση που ο μέτοχος της υπεράκτιας εταιρείας πεθάνει, είναι συνήθως απαραίτητο να έχει τη διαθήκη του εισηγμένη προς επικύρωση στην υπεράκτια δικαιοδοσία, η οποία μπορεί να προσθέσει στο κόστος, την καθυστέρηση και την ταλαιπωρία κατά τη διαχείριση περιουσίας του θανόντος

1.4 Κυριότερες Χρήσεις

Οι νόμιμες χρήσεις των υπεράκτιων εταιρειών σχετίζονται πρωτίστως με το διεθνές εμπόριο, ιδίως όταν ο ιδιοκτήτης δεν έχει μόνιμη κατοικία, την προστασία των περιουσιακών στοιχείων, την δεσμευμένη ασφάλιση και την καταχώριση θαλαμηγών. Επίσης περιλαμβάνουν προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας, προγραμματισμός διαδοχής, απόρρητο (μη ποινικές ασχολίες) και φοροαποφυγή

Ιστορικά, οι δραστηριότητες των υπεράκτιων εταιριών περιλαμβάνουν δραστηριότητες που ήταν ή έχουν γίνει και παράνομες. Σε αυτές περιλαμβάνονται η χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, η νομιμοποίηση εσόδων, η φοροδιαφυγή, οι απάτες (περιλαμβανομένης κυρίως της απάτης των επενδυτών) αλλά και η προστασία από τις τρέχουσες ή μελλοντικές απαιτήσεις πιστωτών (συμπεριλαμβανομένων των φορολογικών αρχών και των συζύγων)

1.5 Χαρακτηριστικά των υπεράκτιων εταιρειών⁶

Τα άρθρα του καταστατικού είναι τα θεμελιώδη έγγραφα για την ύπαρξη της υπεράκτιας εταιρείας. Πρέπει να παρουσιάζονται λεπτομερέστερα τα δικαιώματα των μελών της εταιρείας, οι στόχοι και οι εσωτερικές διαδικασίες, το είδος της συγκεκριμένης εταιρείας καθώς και το κεφάλαιό του. Επίσης απαραίτητο είναι το πιστοποιητικό εγγραφής που εκδίδεται μόνο από τον Έφορο Εταιρειών και λειτουργεί ως απόδειξη ότι η εταιρεία υφίσταται. Ο αντιπρόσωπος θα πρέπει να έχει άδεια και να αναλαμβάνει σε ορισμένο βαθμό ευθύνη για τις δραστηριότητες της εταιρείας.

Για να απλοποιηθεί διοικητικά ή να παραμείνει η ανωνυμία της θα πρέπει ο εταιρικός πάροχος να έχει την δυνατότητα να υποβάλλει υποψηφιότητα ώστε να κατέχει μετοχές για τον λογαριασμό του δικαιούχου, και να μπορεί να ενεργεί κατά την εντολή του. Οι εκπρόσωποι είναι τα άτομα που διαχειρίζονται τις καθημερινές υποθέσεις της εταιρείας. Σε πολλές δικαιοδοσίες για τις εταιρείες γίνεται να είναι οι διευθυντές των άλλων εταιρειών. Οι εταιρείες παροχής υπηρεσιών σε υπεράκτιες δικαιοδοσίες προσφέρουν συχνά διευθυντές, με την προϋπόθεση να είναι σε θέση να τις ελέγχουν και να είναι ικανοποιημένοι με τις δραστηριότητες της εταιρείας. Τις περισσότερες φορές οι επισκιασμένοι διευθυντές αποτελούν το κυρίαρχο μέρος της υπεράκτιας εταιρείας καθώς έχει αποδειχθεί ότι ο επίσημα διορισμένος διευθυντής του διοικητικού συμβουλίου ενεργεί απλώς ως φερέφωνο των άλλων που ακολουθεί τυφλά τις οδηγίες τους.

Στις περιπτώσεις αυτές, τα δικαστήρια κρίνουν ότι οι διευθυντές που δίνουν εντολές, ελέγχουν πραγματικά την εταιρεία, και ότι οι επώνυμοι διευθυντές απλώς δέχονται τις αποφάσεις. Η γραμματεία της εταιρείας έχει την υπευθυνότητα να διασφαλίζει ότι η εταιρεία πληροί τις κανονιστικές υποχρεώσεις της. Οι νόμιμες εγγραφές υπάρχουν αφού η εταιρεία είναι υποχρεωμένη να καθορίζει στα μητρώα της ορισμένες πληροφορίες για την εταιρεία. Οι υποχρεωτικές εγγραφές διαφοροποιούνται από χώρα σε χώρα, όπως και το επίπεδο πρόσβασης του κοινού στις πληροφορίες που περιέχονται στα αρχεία. Τα αρχεία που απαιτούνται περιλαμβάνουν συνήθως τα πρακτικά των συνεδριάσεων, τα μητρώα των μελών τους, των διευθυντών, των στελεχών αλλά και τα έξοδα. Η διατήρηση βιβλίων είναι επιβάλλεται και οι διευθυντές είναι υποχρεωμένοι να τηρούν τα πεπραγμένα σε λογιστικά βιβλία.⁷

⁶Ιωάννης Φωτόπουλος, Γεώργιος Φωτόπουλος, ΥΠΕΡΑΚΤΙΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ, ΛΟΓΙΣΤΗΣ, Ιούλιος 2001

⁷Θεοφάνης Καραγιώργος, Η μετάλλαξη των Offshore εταιριών σε εταιρίες αντιπροσώπευσης και εταιρίες διεθνών δραστηριοτήτων, Περιοδικό Φοροτεχνική και Θρακική Προσέγγιση, Ιούλιος- Αύγουστος 2007

1.6 Βασικές μορφές υπεράκτιων εταιριών

Οι υπεράκτιες εταιρίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν για διάφορους σκοπούς με ποικίλους τρόπους και σε διαφορετικούς τύπους όπως:

Εταιρίες χαρτοφυλακίου (Holding Companies)

Εταιρίες παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών (Finance Companies)

Εταιρίες αδειών-δικαιωμάτων (Licensing Companies)

Εμπορικές Εταιρίες (Trading Companies)

Εταιρίες παροχής διοικητικών υπηρεσιών (Administration Companies)

Ναυτιλιακές Εταιρίες (Shipping Companies)

Εμπιστεύματα (Trusts)

Επενδυτικές Εταιρίες (Investments Companies)

Τραπεζικές εταιρίες (Banking Companies)

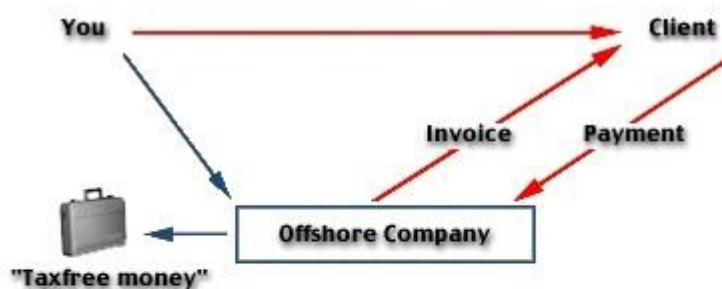
Εταιρίες παροχής υπηρεσιών

Εταιρίες υβρίδια Δομές nominee

Εταιρίες ασφαλειών (Insurance Companies)

Εταιρίες περιορισμένης ευθύνης (LLCs)

Στη συνέχεια θα αναλύσουμε κάποιες από τις πιο διαδεδομένες χρήσεις των υπεράκτιων εταιριών.

OffshorePremium
Incorporation Services

Εταιρίες χαρτοφυλακίου (Holding Companies)

Οι υπεράκτιες εταιρείες χαρτοφυλακίου ή επενδύσεων, που εγκαθίστανται σε κέντρα πέραν των εγχώριων, σχετίζονται με την μεθοδολογία ενός διεθνούς φορολογικού σχεδιασμού για να χρηματοδοτηθούν οι υπεράκτιες δραστηριότητές τους. Οι δραστηριότητες που συντελούνται σε τρίτες χώρες μπορούν να συγκεντρωθούν σε μια υπεράκτια εταιρία, η οποία είτε έχει υποκαταστήματα που λειτουργούν, είτε έχει στην κατοχή της μετοχές των διεθνών θυγατρικών εταιριών που δραστηριοποιούνται σε τρίτες χώρες. Η υπεράκτια εταιρία μπορεί επίσης να λειτουργεί ως εταιρία- εκκαθαριστής για τα κέρδη που προέρχονται από δραστηριότητες σε τρίτες χώρες, για την συσσώρευση κερδών, την επανεπένδυση των κερδών αλλά και τον φορολογικό σχεδιασμό δραστηριοτήτων. Η πιο κοινή πρακτική για τις offshore holding εταιρίες είναι να χρησιμοποιούν θυγατρικές σε τρίτες χώρες παρά υποκαταστήματα. Ορισμένα εξωχώρια κέντρα παρέχουν ειδικά φορολογικά προνόμια στις εταιρίες συμμετοχών και πιο κάτω παρατίθενται μερικά από τα οφέλη που προκύπτουν από τη χρήση μιας εταιρίας συμμετοχών σε εξωχώρια κέντρα:

Αναβολή της πληρωμής φόρου στα μερίσματα. Όπως είναι γνωστό τα μερίσματα φορολογούνται στην χώρα απόκτησης τους, που είναι στην περίπτωση μας η χώρα έδρας της θυγατρικής εταιρίας. Με την χρήση της υπεράκτιας εταιρίας συμμετοχών και των Συμβάσεων αποφυγής διπλής Φορολογίας, η τοποθέτηση είτε η συγκέντρωση των μερισμάτων στην εταιρία συμμετοχών αναβάλλει, μερικές φόρες μειώνει ή και σε ορισμένες υπεράκτιες δικαιοδοσίες απαλλάσσει τους επιχειρηματίες από την πληρωμή φόρου.

Αναβολή της πληρωμής φόρου στα κεφαλαιακά κέρδη (υπεραξία). Ορισμένες χώρες επιβάλλουν φόρο κεφαλαιακών κερδών. Εάν η θυγατρική σε ξένη χώρα ανήκει σε μια offshore εταιρία συμμετοχών τότε υπάρχει η δυνατότητα πώλησης της θυγατρικής σε ξένη χώρα από την offshore εταιρία συμμετοχών και υπό κανονικές συνθήκες τα κεφαλαιακά κέρδη που προκύπτουν δεν υπόκεινται σε φορολόγηση και συγκεντρώνονται στην offshore εταιρεία συμμετοχών και στη συνέχεια επαναπατρίζονται με άνεση στην μητρική.

Απουσία συναλλαγματικών ελέγχων. Εάν η χώρα της μητρικής εταιρίας επιβάλλει συναλλαγματικούς ελέγχους στις ξένες επενδύσεις, η σύσταση μιας υπεράκτιας εταιρίας συμμετοχών διευκολύνει την μετακίνηση των κερδών από την θυγατρική εταιρία της τρίτης χώρας και τη συγκέντρωσή τους στο υπεράκτιο κέντρο, αποφεύγοντας έτσι τη μετακίνηση τους προς τη χώρα έδρας της μητρικής και το συνεπαγόμενο συναλλαγματικό έλεγχο.

Εταιρίες Παροχής Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών

Μια εταιρία παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών που υπάγεται σε υπεράκτια χώρα λειτουργεί ως κανάλι που διοχετεύει δάνεια σε ξένη θυγατρική εταιρία. Μέσω της χρήσης μιας υπεράκτιας εταιρίας χρηματοοικονομικών υπηρεσιών παρέχεται η δυνατότητα αποτελεσματικής μετακίνησης κερδών από την θυγατρική (δανειολήπτρια), που υπόκεινται σε υψηλούς συντελεστές φορολόγησης στη υπεράκτια δικαιοδοσία με ιδιαίτερως χαμηλή φορολογία. Με τον τρόπο αυτό ο τόκος και δόσεις για την αποπληρωμή του δανείου προς την υπεράκτια εταιρία μπορούν να μειώσουν σημαντικά το φορολογητέο εισόδημα της εταιρίας που λαμβάνει το δάνειο. Ένα σημαντικό μειονέκτημα αυτής της τεχνικής είναι ότι η χώρα που στεγάζεται η δανειολήπτρια εταιρεία θα επιβάλλουν την παρακράτηση φόρου σε ποσό του τόκου του δανείου. Έτσι για να αποφευχθεί ή και να μειωθεί ακόμα η παρακράτηση του φόρου που προκύπτει, όταν η δανειολήπτρια εταιρία πληρώνει τόκο στο εξωτερικό, μπορεί να μεθοδευτεί η κατεύθυνση των κεφαλαίων του δανείου προς φιλικές δικαιοδοσίες (χώρες), που διαθέτουν τις φορολογικές συμβάσεις, οι οποίες απαλλάσσουν ή μειώνουν ακόμα τους παρακρατούμενους φόρους. Αρκετές υπεράκτιες δικαιοδοσίες δεν επιβάλλουν να διατηρούνται συγκεκριμένοι δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας, γεγονός που επιτρέπει στις εταιρίες παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών να έχουν ελάχιστο ύψος ιδίων κεφαλαίων.

Έτσι οι εταιρίες παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών είναι μεγαλύτερης σημασίας, στη περίπτωση όπου μια χώρα έχει υψηλούς συντελεστές φορολόγησης εισοδήματος αλλά και μερισμάτων. Με την αποπληρωμή των τόκων δεν μειώνονται μόνο τα φορολογητέα κέρδη της δανειολήπτριας εταιρίας αλλά και τα προς αποπληρωμή μερίσματα της.

Εταιρείες αδειών και δικαιωμάτων

Μια άλλη χρήση υπεράκτιες εταιρείας είναι και αυτή του χορηγού αδειών δικαιωμάτων σε μια ξένη θυγατρική εταιρία. Τα δικαιώματα ευρεσιτεχνίας, σήματα, συγγραφικά δικαιώματα, ήχος, εικόνες, επιστημονικές πληροφορίες και άλλα που γίνονται μέσω περιοδικών πληρωμών για το δικαίωμα χρήσης βιομηχανικής και πνευματικής ιδιοκτησίας, λειτουργούν και χρησιμοποιούνται από πολλές δικαιοδοσίες σαν ενοίκιο, δηλαδή σαν έξοδα απομείωσης της φορολογητέας ύλης των επιχειρήσεων. Έτσι μεταφέρονται κέρδη και συγκεντρώνονται κεφάλαια στην υπεράκτια εταιρία.

Εμπορικές εταιρείες

Είναι οι εταιρείες δραστηριοποίησης κατά κύριο λόγο στο εισαγωγικό και εξαγωγικό εμπόριο. Η χρήση της υπεράκτιας εταιρίας σχετίζεται στην περίπτωση αυτή με την αποτελεσματική μεταφορά κερδών από μια χώρα με υψηλή φορολόγηση σε μια χώρα με χαμηλή φορολόγηση, σχηματίζοντας μηχανισμούς εμπορικών τριγώνων. Τα σχήματα αυτά συνήθως λειτουργούν με συγκεκριμένη ροή όπου μια εμπορική εταιρία που πραγματοποιεί εξαγωγές και εισαγωγές ιδρύει την υπεράκτια εταιρία, που λειτουργεί και ως διαμεσολαβητής μεταξύ του πωλητή καθώς και του αγοραστή. Όταν η ιδρύτρια επιχείρηση εισάγει ο προμηθευτής στέλνει τα εμπορεύματα άμεσα στην ιδρύτρια και εκδίδει το τιμολόγιο στο όνομα της υπεράκτιας εταιρίας, η οποία με τη σειρά της τιμολογεί την ιδρύτρια επιχείρηση σε μία τιμή προσαυξημένη. Επίσης αν η μητρική επιχείρηση εξάγει, το εμπόρευμα αποστέλλεται στον αγοραστή αλλά η μητρική τιμολογεί την υπεράκτια με τιμή χαμηλότερη αυτή τη φορά και έπειτα αυτή τιμολογεί τον αγοραστή. Έτσι η μητρική επιχείρηση καταφέρνει να μειώσει τα κέρδη που θα έπρεπε να εμφανίσει και επιπρόσθετα συσσωρεύεται κεφάλαιο στο λογαριασμό της υπεράκτιας εταιρίας.

Εταιρείες Παροχής Διοικητικών Υπηρεσιών

Στα πλαίσια των δραστηριοτήτων μια υπεράκτια μπορεί να περιλαμβάνεται και ένας ολόκληρος όμιλος, αποτελούμενος από την μητρική και τις διάφορες θυγατρικές με διαφορετικές δραστηριότητες, που δρουν σε διαφορετικές χώρες. Ο βασικός έλεγχος και η διαχείριση της εταιρείας εκτελείται μέσω μιας εξωχώριας εταιρίας παροχής των υπηρεσιών διοίκησης αλλά και της διαχείρισης. Μέσω αυτού του τρόπου διοίκησης μπορούν να προσφέρονται περισσότερα εμπορικά πλεονεκτήματα αλλά και να συγκεντρώνονται στο σύνολό τους οι διοικητικές και διαχειριστικές λειτουργίες σε ένα ενιαίο φορέα. Με την ίδρυση κεντρικών γραφείων διοίκησης σε μια Offshore χώρα από φορολογική άποψη μπορεί να προκύψει μια τεχνική για την μεταφορά κερδών με τις δραστηριότητες διοίκησης - διαχείρισης ενός ομίλου εταιριών αναλαμβάνονται από την υπεράκτια εταιρία παροχής διοικητικών υπηρεσιών και αμείβεται με ποσοστά επί των κερδών του ομίλου. Η υπεράκτια εταιρία για τα συγκεκριμένα κέρδη (αμοιβές) της δεν φορολογείται ή κάποιες φορές φορολογείται με πολύ χαμηλό συντελεστή.

Ναυτιλιακές Εταιρείες

Μέσω του μεγάλου αριθμού offshore κέντρων έχουν θεσπιστεί σημαντικά ευνοϊκές ρυθμίσεις για τις εταιρείες που έχουν ως αντικείμενο την ναυτιλία(περιλαμβανόμενης της ενοικίασης σκαφών αλλά και της ναύλωσης). Οι χώρες αυτές δίνουν σημαντικά κίνητρα στις ναυτιλιακές εταιρίες ώστε να λειτουργήσουν με τη χρήση των σημαιών ευκαιρίας, γεγονός που επιτρέπει σε μια εγκατεστημένη εταιρία που δεν είναι μόνιμα εγκατεστημένη να προχωρήσει σε νηολόγηση με σύντομες και όχι ιδιαίτερα αυστηρές διαδικασίες, αλλά με ιδιαίτερα χαμηλό και ανταγωνιστικό κόστος για τα πλοία, χρησιμοποιώντας την σημαία του εξωχώριου κέντρου (χώρας).Τα κέρδη που προκύπτουν από τέτοιας μορφής εκμετάλλευση του πλοίου από μια υπεράκτια εταιρία υποβάλλονται σε πολύ χαμηλή φορολογία.

Εμπιστεύματα

Η ιδέα των trust έχει εξελιχθεί ως νέος τρόπος προστασίας της περιουσίας. Σε ένα trust συμβαλλόμενοι είναι αρχικά ο διαθέτης (settlor)^ οποίος μεταφέρει τα περιουσιακά του στοιχεία σε trust, ο διαχειριστής (trustees), του οποίου η δραστηριότητα είναι η διοίκηση του trust, ο θεματοφύλακας (custodian) και ο δικαιούχος (beneficiary) που αποκομίζει τα οφέλη των περιουσιακών στοιχείων του trust. Το trust μη έχοντας νομική προσωπικότητα δεν μπορεί να έχει περιουσιακά στοιχεία, όλη του η περιουσία είναι εκχωρημένη στον διαχειριστή που μπορεί να είναι είτε φυσικό πρόσωπο είτε εταιρία. Τα περιουσιακά στοιχεία του trust μπορεί να είναι ακίνητα, μετρητά καθώς και αλλά αξιόγραφα. Ένα trust μπορεί να συσταθεί με εγγραφή συμφωνία. Στις περισσότερες περιπτώσεις ο διαθέτης και ο δικαιούχος είναι ο ίδιος. Το trust αναγνωρίζεται κυρίως από χώρες που ακολουθούν το Αγγλοσαξονικό δίκαιο ενώ στις χώρες που βασίζονται σε Γαλλογερμανικό μοντέλο, όπως είναι και η Ελλάδα δεν αναγνωρίζουν καθόλου το trust.

Στις περισσότερες εξωχώριες δικαιοδοσίες παρέχεται η δυνατότητα στέγασης σε trust. Η περισσότερο συνηθισμένη αιτία χρήσης των υπεράκτιων trust είναι ο περιορισμός πρόσβαση για πληροφόρηση της ταυτότητας των διαθετών για να αποφευχθούν οι διατάξεων που σχετίζονται με το ξέπλυμα χρήματος αλλά και της φοροαποφυγής.⁹

⁹Lucy Komisar, Bringing Business Back Ashore: Buenos Aires issues world's first ban on offshore shell companies, Corp Watch, Απρίλιος 2005

Εταιρείες Επενδύσεων

Τα κεφάλαια που συγκεντρώνονται μέσω των υπεράκτιων εταιριών επενδύσεων θα μπορούσαν να επενδυθούν και να σταλούν οπουδήποτε στον κόσμο. Με προσεκτική επιλογή εξωχώριας δικαιοδοσίας επιτρέπεται να επενδυθούν κεφάλαια σε χώρες με υψηλούς συντελεστές φορολόγησης καθώς αυτές έχουν συνάψει φορολογικές συμβάσεις με κάποιο υπεράκτιο κέντρο.

Τραπεζικές Εταιρείες

Τα τελευταία χρόνια πολλά τραπεζικά ιδρύματα σε υπεράκτιες δικαιοδοσίες έχουν καταφέρει να καθιερωθούν ως φορολογικά καταφύγια. Πολλά ιδρύματα είναι θυγατρικές μεγάλων διεθνών τραπεζών. Το σημαντικό τους πλεονέκτημα είναι να καταβάλλουν τόκους απαλλαγμένους από παρακράτηση του φόρου. Πέραν αυτού μπορούν να ασχολούνται και με διεθνή χρηματοδότηση από προνομιακές βάσεις (εξωχώρια κέντρα), η οποία δεν υπόκειται σε συναλλαγματικούς ελέγχους.

Εταιρείες Αντιπροσώπευσης

Στις εταιρίες αντιπροσώπευσης η εγχώρια εταιρία ενεργεί ως αντιπρόσωπος της εξωχώριας εταιρίας. Οι εξωχώριες εταιρίες αποβλέπουν συνήθως στην μείωση των φορολογούμενων ποσών της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας και κάποιες φορές στο ξέπλυμα μαύρου χρήματος. Με αυτή την αιτιολογία οι χώρες που θίγονται από την αναφερόμενη μέθοδο αποφυγής του φόρου θέλησαν να αντιδράσουν θεσπίζοντας ειδικούς νομοθετικούς κανόνες για να διασφαλιστεί η σύλληψη της φορολογητέας ύλης και η δημιουργία περισσότερων εμποδίων για την λειτουργία των υπεράκτιων εταιριών. Η Ελλάδα προσπάθησε να αντιμετωπίσει το φαινόμενο των υπεράκτιων εταιριών με τον Ν. 3091/2002, όπου όσοι συναλλάσσονται με υπεράκτιες εταιρίες δεν καταφέρνουν να αναγνωρίσουν τις δαπάνες αλλά και τις αποσβέσεις για αγαθά και υπηρεσίες που προέρχονται από αυτές όπως επίσης και με την επιβολή ειδικού ετήσιου φόρου σε ποσοστό 3 % επί τις ακίνητης περιουσίας των υπεράκτιων εταιριών. Το διεθνές κεφάλαιο προσπάθησε να ανταποκριθεί στα νέα νομοθετικά δεδομένα μέσω των επιχειρήσεων της αντιπροσώπευσης με έδρα σε κάποια χώρα με μεγάλο δίκτυο συμβάσεων για την αποφυγή διπλής φορολογίας όπως π.χ. το Ηνωμένο Βασίλειο. Η κύρια δραστηριότητα τέτοιου είδους εταιριών είναι η αντιπροσώπευση των υπεράκτιων εταιριών. Διαδικαστικά, η εκπρόσωπος εταιρία συνάπτει με την υπεράκτια εταιρία ένα συμφωνητικό αντιπροσώπευσης, στο οποίο ορίζεται η αμοιβή της ως προμήθεια στις συναλλαγών σε ποσοστό ύψους 3%-5%.

Εταιρείες Ασφαλίσεων

Πολλοί διεθνείς οργανισμοί έχουν προχωρήσει στην πρακτική συνδυασμού ενός trust που ήδη υφίσταται, το οποίο δεν είναι νέο offshore προϊόν, με μία νέα πολιτική ασφάλισης, που παρ' όλα αυτά δεν είναι νέο onshore προϊόν. Τα δυο αυτά προϊόντα όταν συνδυάζονται δίνουν νέες ευκαιρίες. Ενώ στην ασφάλιση δίνεται ένα σημαντικό ασφάλιστρο, το πραγματικό κόστος ασφάλειας είναι ένα μικρό μέρος του καταβληθέντως ποσού. Μετά την ασφάλιση η ασφαλιστική εταιρία τοποθετεί το υπόλοιπο ποσό σε συνδυασμό με δικά της επενδυτικά κεφάλαια σε επενδύσεις χαμηλού κίνδυνου και προβαίνει σε παθητική διαχείριση, δηλαδή απλά ελέγχει τις αποδόσεις. Έτσι με την πολιτική αυτή σχηματίζεται ένα χαρτοφυλάκιο που περιλαμβάνει χρήματα και λοιπές μορφές επενδυτικών προϊόντων, όπως μετοχές, ομολογίες, παράγωγα χρήματα οικονομικά προϊόντα, ομόλογα κτλ.

Ακίνητα

Στην Ελληνική επικράτεια η περισσότερο διαδεδομένη χρήση των υπεράκτιων εταιρειών είναι η αγορά καθώς και η διαχείριση ακινήτων. Για να προχωρήσει μια υπεράκτια εταιρία σε αγορά ακινήτου, θα πρέπει το φυσικό πρόσωπο, το οποίο εμφανίζεται στον συμβολαιογράφο με την ιδιότητα του εκπροσώπου της εταιρίας, να έχει εφοδιαστεί με μια πλήρη σειρά εγγράφων τα οποία αποδεικνύουν τη νόμιμη σύσταση της εταιρίας βάσει του δικαίου της έδρας της, ως εκείνη τη στιγμή τη λειτουργία και μη λύση της καθώς και την πλήρη πληρεξουσιότητα του προσώπου που εμφανίζεται για την κατάρτιση και υπογραφή του συμβολαίου αγοράς. Στην Ελλάδα η μίσθωση και ιδιόχρηση ακινήτων από μόνα τους δεν δημιουργούν μόνιμη εγκατάσταση, μια που η μεταγενέστερη μεταβίβαση των μετοχών της εταιρίας και ως εκ τούτου όλης της περιουσίας της τόσο της κινητής όσο και της ακίνητης δεν είναι εύκολο να γίνει αντιληπτή από τις φορολογικές Αρχές.

Χρηματοδοτική Μίσθωση

Η χρηματοδοτική μίσθωση είναι σκόπιμη όταν έχουν συσσωρευτή κεφάλαια στο όνομα της υπεράκτιας εταιρίας στο εξωτερικό και υπάρχει η επιθυμία για τον ο επαναπατρισμός τους στον τόπο που εδρεύει η ιδρύτρια επιχείρησης. Με τον τρόπο αυτό, η υπεράκτια εταιρία αγοράζει στο όνομα της όποια μηχανήματα χρειάζεται η ιδρύτρια της και τα μισθώνει με την σειρά της στην τελευταία. Με τον τρόπο αυτό η ιδρύτρια επιχείρηση αποκτά τον εξοπλισμό που χρειάζεται με τα κονδύλια που έχουν συσσωρευτή στο εξωτερικό χωρίς να πρέπει να τα φορολογήσει και επιπρόσθετα το κόστος του εξοπλισμού εκπίπτει από το εισόδημα της ιδρύτριας επιχείρησης με την μορφή των καταβαλλομένων μισθωμάτων.

1.7 Κριτήρια επιλογής υπεράκτιου σχήματος

Για να επιλεγεί η πιο κατάλληλη δικαιοδοσία ώστε να ιδρυθεί η υπεράκτια εταιρεία χρειάζεται δύσκολη και ιδιαίτερως προσεχτική έρευνα. Η επιλογή θα πρέπει να γίνεται σε συνάρτηση με τους σκοπούς του επιχειρηματία σε σχέση με την offshore. Τα κριτήρια στα οποία θα βασιστεί η επιλογή της καταλληλότερης δικαιοδοσίας θα πρέπει να εξετάζονται σε ξεχωριστή βάση σε κάθε περίπτωση ανάλογα με τις ανάγκες του:

- **Σταθερότητα σε πολιτικό και οικονομικό επίπεδο στην χώρα δικαιοδοσίας.**

Η σταθερότητα αυτή αφορά την ισχύουσα αλλά κυρίως της φορολογική νομοθεσία που παρέχει στον επιχειρηματία την δυνατότητα να προχωρήσει σε μακροχρόνιο σχεδιασμό χωρίς το φόβο να ανατραπεί από αλλαγές .

- **Ευέλικτη και σύγχρονη νομοθεσία.**

Στην χώρα που θα επιλεγεί θα πρέπει να προβλέπεται να ισχύουν όσο το δυνατόν περισσότερο απλοποιημένες διαδικασίες εγκατάστασης και λειτουργίας και να υπάρχουν όσο πιο λίγοι περιορισμοί γίνεται σχετικά με την κρατική εποπτεία, την διοίκηση καθώς επίσης και τη λειτουργία της offshore. Σημαντικό για την επιλογή μιας χώρας είναι να προβλέπεται η σύσταση μιας υπεράκτιας από έναν μόνο μέτοχο.

- **Φορολογικές διευκολύνσεις.**

Το κυριότερο κριτήριο στην επιλογή είναι το φορολογικό καθεστώς της αντίστοιχης δικαιοδοσίας που διέπει την δραστηριότητα της υπεράκτιας εταιρίας, για οποιαδήποτε χρήση και αν προορίζεται αυτή. Το φορολογικό καθεστώς που γίνεται πόλος έλξης για τις εταιρείες συνήθως περιλαμβάνει τον φόρο διανομής των μερισμάτων στους μετόχους , τον φόρο κερδών από διάθεση περιουσιακών στοιχείων της υπερακτιας εταιρίας , τον φόρο μεταβίβασης μετοχών της εταιρίας , τον φόρο της συγκέντρωσης κεφαλαίου, την απουσία του πόθεν έσχες στην αγορά των περιουσιακών στοιχείων αλλά και την νομιμοποίηση των εσόδων, την απαλλαγή από φόρους δωρεάς , κληρονομιάς, μεταβίβασης ακινήτου και γονικής παροχής. Τα κίνητρα σχετικά με την φορολογία που παρέχονται από τους φορολογικούς παραδείσους ολοκληρώνονται από διάφορες διευκολύνσεις και παροχές όπως εκπτώσεις κατά την ενοικίαση και αγορά του γραφείου , απαλλαγές από δασμούς-τέλη, απαλλαγή από υποχρεώσεις καταβολής των εργοδοτικών καθώς και ασφαλιστικών εισφορών , φορολογικές απαλλαγές για την αγορά αυτοκινήτων κ.α.

- **Ύπαρξη συμβάσεων αποφυγής διπλής φορολογίας**

Κάποια υπεράκτια κέντρα διαθέτουν ένα δίκτυο συμβάσεων αποφυγής διπλής φορολογίας ενώ κάποια δεν διαθέτουν τέτοιες συμβάσεις. Τις περισσότερες φορές χώρες με μηδενικούς φορολογικούς συντελεστές δεν έχουν συνάψει διμερείς συμβάσεις, ενώ οι 31 χώρες με χαμηλή αλλά όχι ανύπαρκτη φορολογία μπορούν να προσφέρουν οφέλη και από τις διακρατικές συμβάσεις. Η χρησιμότητα των διμερών συμβάσεων σχετίζεται με το γεγονός ότι προσφέρουν δυνατότητα του φορολογικού προγραμματισμού, που επιτρέπει την εξαγωγή αλλά και τον επαναπατρισμό κεφαλαίων με μικρή και καμία φορά μηδενική φορολογική επιβάρυνση.

- **Απόρρητο**

Όσοι σκοπεύουν να ιδρύσουν υπεράκτιες εταιρείες επιθυμούν να διατηρήσουν την ανωνυμία τους. Σε αυτές τις περιπτώσεις καθοριστική σημασία για την δικαιοδοσία που θα επιλεγθεί έχουν τα εχέγγυα εχεμύθειας που παρέχονται κρατικά προς τους μετόχους των υπεράκτιων εταιριών. Πρέπει όμως να ληφθεί υπόψη ότι η άνευ μέτρων λειτουργική ελευθερία μιας δικαιοδοσίας μπορεί να προκαλέσει έντονες υπόνοιες ότι παρέχονται περιθώρια για διεξαγωγή παράνομων δραστηριοτήτων και να χαρακτηριστεί η δικαιοδοσία ως αναξιόπιστη. Έτσι είναι πιθανό να συναντήσει δυσκολίες στις συναλλαγές με διάφορους φορείς σε φορολογικά ευυπόληπτα κράτη. Εξίσου μεγάλης σημασίας είναι και η ύπαρξη πλήρους τραπεζικού απορρήτου, που προστατεύει από διάφορους ελέγχους.

Πέρα από τα προαναφερόμενα κριτήρια πολύ σημαντικό ρόλο παίζουν και άλλοι παράγοντες όπως είναι η ύπαρξη του καλού και ομαλού τραπεζικού συστήματος, το κόστος ίδρυσης και διατήρησης μιας υπεράκτιας εταιρίας, η διάδοση των τεχνολογιών και τηλεπικοινωνιών στην χώρα κ.α.

1.8 Δικαιοδοσίες υπεράκτιων εταιριών

Οι υπεράκτιες εταιρίες είναι δυνατόν να προσαρμοστούν σε διάφορες δικαιοδοσίες. Παρακάτω παρατίθενται οι περισσότερο γνωστές υπεράκτιες εταιρείες.

Χάρτης Υπεράκτιων Εταιριών¹⁰

- [Αγγουίλα](#)
- [Ανδόρρα](#)
- [Αρούμπα](#)
- [Βανουάτου](#)
- [Βερμούδες](#)
- [Βρετανικές Παρθένοι Νήσοι](#)
- [Γιβραλτάρ](#)
- [Γκέρνσεϊ](#)
- [Γρενάδα](#)
- [Ελβετία](#)
- [Ηνωμένο Βασίλειο](#)
- [Ιορδανία](#)
- [Κόστα Ρίκα](#)
- [Κύπρος](#)
- [Λαμπουάν](#)
- [Λίβανος](#)
- [Λιβερία](#)
- [Μαυρίκιος](#)
- [Μονακό](#)
- [Μπαρμπάντος](#)
- [Μπαχάμες](#)
- [Μπελίζε](#)
- [Μπρουνέι](#)
- [Νέα Ζηλανδία](#)
- [Νεβάδα](#)
- [Νησιά Καϋμάν](#)
- [Νήσοι Κουκ](#)
- [Νήσοι Μάρσαλ](#)

¹⁰ Offshore» δραστηριότητες, Παν. Δουβής, Pressline, Αθήνα 2003

Offshore Map

Offshore Map

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ OFFSHORE ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

2.1 Φορολογία offshore εταιριών στην Ελλάδα ¹¹

Με τις διατάξεις των άρθρων 15 έως και 18 θεσπίστηκε για πρώτη φορά φόρος επί των ακινήτων των εξωχώριων εταιριών. Ειδικότερα άρχισε να ισχύει ο νόμος 3091/2002 (Φ.Ε.Κ. Α 330 /24-12-2002) και το άρθρο 15 παρ.1 του ν. 3091/2002. Με βάση τον ειδικό φόρο ακινήτων από το έτος 2003 και κάθε επόμενο, εταιρίες οι οποίες έχουν εμπράγματα δικαιώματα πλήρους ή ψιλής κυριότητας ή επικαρπίας σε ακίνητα που βρίσκονται στην Ελλάδα, καταβάλλουν ειδικό ετήσιο φόρο τρία τοις εκατό (3%) επί της αξίας αυτών, όπως προσδιορίζεται με το άρθρο 17 του νόμου αυτού, όπως ίσχυε μέχρι σήμερα. (Επήλθε αλλαγή με τον ν.3842/2010 άρθρο 57). Επίσης ισχύει πλέον και το άρθρο 57 του ν.3842/2010 ο 'Ειδικός φόρος επί των ακινήτων', όπου το άρθρο 15 του ν. 3091/2002 (ΦΕΚ 330 Α'), όπως ισχύει, αντικαθίσταται. Με βάση αυτό νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες της παρ. 3 του άρθρου 51Α του Κ.Φ.Ε., που έχουν εμπράγματα δικαιώματα πλήρους ή ψιλής κυριότητας ή επικαρπίας σε ακίνητα τα οποία βρίσκονται στην Ελλάδα, καταβάλλουν ειδικό ετήσιο φόρο δεκαπέντε τοις εκατό (15%) επί της αξίας αυτών, όπως προσδιορίζεται στο άρθρο 17 του νόμου αυτού. Υπάρχει επίσης η υποχρέωση υποβολής δήλωσης ειδικού φόρου επί των ακινήτων την οποία έχουν:

- α) Οι νομικές οντότητες και τα νομικά πρόσωπα που είναι υπόχρεα στο φόρο σύμφωνα με το άρθρο 15 του νόμου αυτού.
- β) Ανώνυμες εταιρίες και εταιρίες περιορισμένης ευθύνης οι οποίες έχουν ως σκοπό, σύμφωνα με το καταστατικό τους, την αγορά, διαχείριση, επένδυση και εκμετάλλευση ακινήτων.
- γ) Οι νομικές οντότητες και τα νομικά πρόσωπα των περιπτώσεων γ' και στ' της παραγράφου 2 του άρθρου 15 του νόμου αυτού, καθώς και αυτά της περίπτωσης δ' της παραγράφου 3 του ίδιου νόμου.

¹¹ Φορολογία εισοδήματος φυσικών & νομικών προσώπων Δ. Αντωνόπουλος - Η. Κατούδης. Εκδόσεις Σάκκουλα. Αθήνα Μάιος 2004

Επίσης σε ισχύ είναι και το άρθρο 16 του ν. 3091/2002 που ορίζεται ως 'Ευθύνη παρενθετικών προσώπων'. Με βάση τον νόμο αυτό παρένθετα πρόσωπα ευθύνονται σε ολόκληρο με τον υπόχρεο για την καταβολή του φόρου που προβλέπεται στο άρθρο 15. Για τους σκοπούς του νόμου αυτού παρένθετο πρόσωπο είναι κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που συμμετέχει με οποιαδήποτε μορφή ή ποσοστό σε νομικό πρόσωπο, του άρθρου 15 § 1, που έχει κυριότητα ή επικαρπία σε ακίνητο ή συμμετέχει σε τρίτο νομικό πρόσωπο που έχει κυριότητα ή άλλα εμπράγματα δικαιώματα σε ακίνητο ή παρεμβάλλεται με οποιονδήποτε τρόπο στη σειρά των συμμετοχών στο κεφάλαιο ενός νομικού προσώπου. Επίσης αν η κυριότητα ή η επικαρπία σε ακίνητο μεταβιβασθούν, για την καταβολή του επιμεριστικά αναλογούντος οφειλόμενου φόρου, που προβλέπεται στο προηγούμενο άρθρο, και των προσαυξήσεων ευθύνεται σε ολόκληρο με τον υπόχρεο και ο νέος κύριος ή επικαρπωτής.

Σύμφωνα με το άρθρο 17 του ν. 3091/2002 'Διαδικασία επιβολής του ειδικού φόρου'

- Χρόνος γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης είναι η 1η Ιανουαρίου κάθε έτους.
- Για τον υπολογισμό του φόρου λαμβάνεται υπόψη η αξία που έχουν τα ακίνητα και τα εμπράγματα σε αυτά δικαιώματα κατά την 1η Ιανουαρίου του έτους φορολογίας, για τον προσδιορισμό της οποίας εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 2961/2001.
- Για την παραλαβή των δηλώσεων και τη βεβαίωση του φόρου αρμόδιος είναι ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, που είναι αρμόδια για τη φορολογία εισοδήματος.
- Η δήλωση υποβάλλεται μέχρι την 20ή Μαΐου του έτους φορολογίας. Για τον τρόπο υποβολής της δήλωσης εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 68 του ν. 2961/2001. Ο φόρος που αναλογεί καταβάλλεται εφάπαξ με την υποβολή της δήλωσης. Η δήλωση που υποβάλλεται χωρίς την καταβολή του φόρου θεωρείται απαράδεκτη και δεν παράγει έννομα αποτελέσματα.

Ενώ το άρθρο 18 του ν. 3091/2002 'Μεταβατική διάταξη' (δεν ισχύει πλέον) αντικαταστάθηκε από το άρθρο 58 του Ν.3842/2010. που καλείται 'Ειδικός φόρος επί των ακινήτων'. Σύμφωνα με αυτό οι μεταβιβάσεις ακινήτων από επαχθή ή χαριστική αιτία νομικών προσώπων ή νομικών οντοτήτων που υπόκεινται στον ειδικό φόρο επί

των ακινήτων που προβλέπεται στο άρθρο 15 του ν. 3091/2002, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του από το προηγούμενο άρθρο, εφόσον πραγματοποιηθούν σε φυσικά πρόσωπα μέσα σε έξι (6) μήνες από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, απαλλάσσονται από το φόρο υπεραξίας, που προβλέπεται από τις διατάξεις της περίπτωσης ζ' της παραγράφου 3 του άρθρου 28 του Κ.Φ.Ε., τον ειδικό φόρο επί των ακινήτων, καθώς και από το ήμισυ του φόρου δωρεάς ή μεταβίβασης, που αναλογεί κατά περίπτωση. Εάν το φυσικό πρόσωπο προς το οποίο πραγματοποιείται η μεταβίβαση του προηγούμενου εδαφίου αποδεικνύει ότι είναι πραγματικός κύριος του ακινήτου, δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της περίπτωσης γ' του άρθρου 17 του Κ.Φ.Ε., υπό την προϋπόθεση ότι κατά το χρόνο κτήσης του ακινήτου από το νομικό πρόσωπο δεν θα είχαν εφαρμογή για τον πραγματικό κύριο οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 19 του Κ.Φ.Ε..

Συνέπεια των παραπάνω διατάξεων του 3091/2002 ήταν οι επιχειρήσεις να δημιουργούν υπεράκτιες - offshore εταιρίες υποκρυπτόμενες πίσω από εταιρίες εκπροσώπησης (Nonimnee companies) κοινοτικών κρατών, μέσω των οποίων διενεργούν ενδοκοινοτικές εμπορικές συναλλαγές και προσφέρουν υπηρεσίες στην Ελλάδα, επιδρώντας και πάλι αρνητικά στο εθνικό μας φορολογικό σύστημα.

Κατά το αρθρο 2 § 1 Κ.Β.Σ. (Π.Δ. 186/92) όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 3052/2002 και το άρθρο 27 ν.3522/2006 με την τροποποίηση του Κώδικα Βιβλίων Στοιχείων με το Ν.3052/2002, οι υπεράκτιες εταιρίες που έχουν ή αναγείρουν ακίνητο στην Ελλάδα υποχρεούνται να τηρούν βιβλία σύμφωνα με τον Κ.Β.Σ. Πιο συγκεκριμένα, στο άρθρο 2 § 1 περιλαμβάνεται πλέον «.... Επιτηδευματίας για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος λογίζεται και κάθε αλλοδαπό νομικό πρόσωπο οποιασδήποτε μορφής που δεν έχει εγκατάσταση στην Ελλάδα, εφόσον αποκτά κυριότητα ή άλλο εμπράγματο δικαίωμα επί ακινήτου ή αναγείρει ακίνητο στην Ελλάδα». Με το άρθρο 27 του ν.3522/2006 από 01/01/2007 το αλλοδαπό νομικό πρόσωπο παύει να χαρακτηρίζεται ως επιτηδευματίας δεν εφαρμόζει τις διατάξεις του Κ.Β.Σ. και δεν έχει πλέον την υποχρέωση στην τήρηση βιβλίων όταν αποκτά κυριότητα ή άλλο εμπράγματο δικαίωμα επί ακινήτου στην Ελλάδα χωρίς να πραγματοποιεί προσθήκες ή επεκτάσεις στο ακίνητο του στην Ελλάδα.

Στο άρθρο 31 § 1 περ. στ' & § 14 του ν. 2238/94 και στην § 1 περ. στ' ειδικά οι αποσβέσειζτων παγίων περιουσιακών στοιχείων τα οποία αγοράζονται από εξωχώρια εταιρία δεναγνωρίζονται προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα των χρήσεων που αρχίζουν από 01/01/2003 και μετά. Για τους σκοπούς του Κώδικα αυτού εξωχώρια εταιρία εννοείται η εταιρία που έχει την έδρα της σε αλλοδαπή χώρα και με βάση τη νομοθεσία, της οποίας δραστηριοποιείται, αποκλειστικά σε άλλες χώρες και απολαμβάνει ιδιαίτερα ευνοϊκής φορολογικής μεταχείρισης. Στην § 14 οι δαπάνες που πραγματοποιεί η επιχείρηση για αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών από εξωχώρια εταιρία, καθώς και τα δικαιώματα ή οι αποζημιώσεις που καταβάλλει αυτή σε εξωχώρια εταιρία για τη χρησιμοποίηση στην Ελλάδα τεχνικής βοήθειας, ευρεσιτεχνιών, σημάτων, σχεδίων, μυστικών βιομηχανικών μεθόδων και τύπων, πνευματικής ιδιοκτησίας και άλλων συναφών δικαιωμάτων δεν εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα των χρήσεων που αρχίζουν από 01/01/2003 και μετά.

Σύμφωνα με την ΠΟΛ.1005/14.1.2005, «οι αγορές που πραγματοποιεί ημεδαπή επιχείρηση από επιχείρηση χώρας που αναγράφεται στο DAF/FE/CFA/FHP (2000) έγγραφο του ΟΟΣΑ αναγνωρίζονται ως κανονικές αγορές εφόσον η αλλοδαπή επιχείρηση διαθέτει Α.Φ.Μ. της χώρας αυτής, τον οποίο αναγράφει στα τιμολόγια πωλήσεώς της και δραστηριοποιείται στην ίδια χώρα, χωρίς να τυγχάνει ευνοϊκού φορολογικού καθεστώτος. Τα ανωτέρω ισχύουν με την προϋπόθεση ότι οι αγορές αγαθών από την αλλοδαπή εταιρία είναι πραγματικές και δεν αμφισβητείται η τιμολόγησή τους».

Η Ελλάδα δεν αναγνωρίζει τις κάτωθι συναλλαγές με τα αναφερόμενα στο έγγραφο του ΟΟΣΑ κράτη :

- Δεν αναγνωρίζονται οι αποσβέσεις των παγίων περιουσιακών στοιχείων προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα (Ν. 2238/1994, άρθρο 31 παράγρ. 1 περίπτ. στ, προτελευταίο εδάφιο).
- Δεν αναγνωρίζεται η δαπάνη για την αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών κ.λπ. από εξωχώρια εταιρία (Ν. 2238/1994, άρθρο 31 παράγρ. 14).

- Δεν δίδονται ενισχύσεις προκειμένου για αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση μηχανημάτων ή λοιπού εξοπλισμού από εξωχώριες εταιρίες (Ν. 2601/1998, άρθρο 6 παράγρ. 35).

- Επιπλέον σε κάθε συναλλαγή πρέπει να προσκομίζονται (Α.Υ.Ο. 1070576/2627/ΔΜ/ΠΟΛ. 1102/14.7.2005) πιστοποιητικό αρμόδιας αρχής της χώρας του νομικού προσώπου για την ύπαρξη της εταιρίας και επικυρωμένο αντίγραφο του εγγράφου πληρεξουσιότητας για το διορισμό νομίμου εκπροσώπου ή αντιπροσώπου στην Ελλάδα.

Κατά το άρθρο 11 ν.3842/2010 γίνεται ο προσδιορισμός ακαθάριστου και καθαρού εισοδήματος των επιχειρήσεων ενώ στο άρθρο 30 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται η παράγραφος 5 που έχει ως εξής:«Όταν αγαθά που έχει πωλήσει ελληνική επιχείρηση σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, ή σε αντιπρόσωπο ή υπεργολάβο αυτών, που είναι κάτοικος ή έχει τηνκαταστατική ή πραγματική έδρα ή είναι εγκατεστημένος σε κράτος που περιλαμβάνεται στον κατάλογο που αναφέρεται στην παράγραφο 5 του άρθρου 51Α ή σε κράτος με προνομιακό φορολογικό καθεστώς όπως ορίζεται στην παράγραφο 7 του ίδιου άρθρου, χωρίς τα προϊόντα να έχουν μεταφερθεί εκτός Ελλάδος και στη συνέχεια μεταπωλούνται σε άλλη ελληνική επιχείρηση σε τιμή μεγαλύτερη από αυτή της πρώτης συναλλαγής, η επιπλέον διαφορά του τιμήματος που προκύπτει θεωρείται ακαθάριστο έσοδο της ελληνικής πωλήτριας επιχείρησης. Επίσης, αν ελληνική επιχείρηση πωλεί σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, ή σε αντιπρόσωπο ή υπεργολάβο αυτών, που είναι κάτοικος ή έχει την καταστατική ή πραγματική έδρα ή είναι εγκατεστημένος σε κράτος που περιλαμβάνεται στον κατάλογο που αναφέρεται στην παράγραφο 5 του άρθρου 51Α ή σε κράτος με προνομιακό φορολογικό καθεστώς όπως ορίζεται στην παράγραφο 7 του ίδιου άρθρου αγαθά σε τιμή μικρότερη από αυτή στην οποία πωλεί τα ίδια εμπορεύματα σε ημεδαπή ή αλλοδαπή επιχείρηση, η χαμηλή τιμή δεν αναγνωρίζεται και η επιπλέον διαφορά που προκύπτει προστίθεται στα ακαθάριστα έσοδα της ελληνικής επιχείρησης.».

Στο άρθρο 78 του ν.3842/2010 η καταπολέμηση της φοροδιαφυγής συνδέεται με κράτη μη συνεργάσιμα στο φορολογικό τομέα ή με προνομιακά φορολογικά καθεστώτα (Κεφάλαιο Θ' ν.3842/2010) και πριν το Μέρος Τρίτο και το άρθρο 52 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν.2238/1994) προστίθεται Κεφάλαιο Ζ' και άρθρα 51Α και 51Β, ως εξής:

- Κράτος για την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου νοείται το κράτος ή η περιοχή δικαιοδοσίας ή η υπερπόντια χώρα ή το έδαφος που τελεί υπό οποιοδήποτε ειδικό καθεστώς σύνδεσης ή εξάρτησης κατά την έννοια του διεθνούς δικαίου.
- Σύμβαση διοικητικής συνδρομής, για την εφαρμογή του παρόντος Κώδικα νοείται η διεθνής σύμβαση που επιτρέπει την ανταλλαγή όλων των πληροφοριών, που είναι απαραίτητες για την εφαρμογή της φορολογικής νομοθεσίας των Συμβαλλόμενων Μερών.
- Νομική οντότητα για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Κώδικα, θεωρείται κάθε νομικό πρόσωπο, οργανισμός, υπεράκτια ή εξωχώρια εταιρία (offshore κ.λπ.), κάθε μορφής εταιρία ιδιωτικών επενδύσεων (private investment company κ.λπ.), κάθε μορφής καταπίστευμα (trust, Anstalt κ.λπ.) ή οποιοδήποτε μόρφωμα παρόμοιας φύσης, κάθε μορφής ίδρυμα (foundation, Stiftung κ.λπ.), κάθε μορφή προσωπικής επιχείρησης ή οποιαδήποτε οντότητα προσωπικού χαρακτήρα, κάθε μορφής κοινή επιχείρηση, κάθε μορφής εταιρία διαχείρισης κεφαλαίου ή περιουσίας ή διαθήκης ή κληρονομίας ή κληροδοσίας ή δωρεάς, κάθε φύσης κοινοπραξία, κάθε μορφής εταιρία αστικού δικαίου και κάθε άλλο πιθανό μόρφωμα εταιρικής οργάνωσης, ανεξαρτήτως νομικής προσωπικότητας και κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα.

Μη συνεργάσιμα κράτη είναι εκείνα που κατά την 1η Ιανουαρίου 2010 και εφεξής δεν είναι κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η κατάσταση τους σχετικά με τη διαφάνεια και την ανταλλαγή των πληροφοριών σε φορολογικά θέματα έχει εξεταστεί από τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (Ο.Ο.Σ.Α.) και τα οποία μέχρι την 1η Ιανουαρίου 2010 δεν έχουν συνάψει με την Ελλάδα σύμβαση διοικητικής συνδρομής στο φορολογικό τομέα και δεν έχουν υπογράψει τέτοια σύμβαση διοικητικής συνδρομής με τουλάχιστον δώδεκα άλλα κράτη. Οι ανωτέρω προϋποθέσεις πρέπει να συντρέχουν αθροιστικά.

Τα μη συνεργάσιμα κράτη καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ύστερα από τη διαπίστωση των προϋποθέσεων της προηγούμενης παραγράφου και περιλαμβάνονται σε κατάλογο που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Ο κατάλογος δημοσιεύεται τον Ιανουάριο κάθε έτους ως εξής αφαιρούνται τα κράτη που μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης έχουν συνάψει με την Ελλάδα σύμβαση διοικητικής συνδρομής και προστίθενται τα κράτη που ενώ έχουν συνάψει με την Ελλάδα σύμβαση διοικητικής συνδρομής, οι διατάξεις της εν λόγω σύμβασης ή η εφαρμογή τους δεν επέτρεψαν στην ελληνική φορολογική διοίκηση να λάβει τις πληροφορίες που είναι απαραίτητες για την εφαρμογή των διατάξεων της φορολογικής νομοθεσίας, καθώς και δεν έχουν συνάψει με την Ελλάδα σύμβαση διοικητικής συνδρομής, αν και η Ελλάδα είχε προτείνει, πριν την 1η Ιανουαρίου του προηγούμενου έτους, τη σύναψη τέτοιας σύμβασης. Επίσης αφαιρούνται ή προστίθενται τα κράτη που δεν έχουν συνάψει με την Ελλάδα σύμβαση διοικητικής συνδρομής, στα οποία η Ελλάδα δεν είχε προτείνει τη σύναψη τέτοιας σύμβασης πριν την 1η Ιανουαρίου του προηγούμενου έτους και για τα οποία το Παγκόσμιο Φόρουμ για τη Διαφάνεια και την Ανταλλαγή των πληροφοριών σε φορολογικά θέματα που συστήθηκε με απόφαση του Ο.Ο.Σ.Α. της 17ης Σεπτεμβρίου 2009, θεωρεί ότι αντίστοιχα προβαίνουν ή όχι στην ανταλλαγή όλων των πληροφοριών που είναι απαραίτητες για την εφαρμογή των φορολογικών νομοθεσιών των Συμβαλλόμενων Μερών.

Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου σχετικά με τα μη συνεργάσιμα κράτη εφαρμόζονται για αυτά που προστίθενται στον κατάλογο της προηγούμενης παραγράφου, από την 1η Ιανουαρίου του επομένου της δημοσίευσης έτους. Γι' αυτά που αφαιρούνται από τον κατάλογο, η

εφαρμογή των διατάξεων παύει από τη δημοσίευσή του. Για την εφαρμογή των διατάξεων του κεφαλαίου αυτού, το φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα θεωρείται ότι υπόκειται σε προνομιακό φορολογικό καθεστώς στο κράτος εκτός της Ελλάδας, ακόμη και αν η κατοικία ή η καταστατική ή η πραγματική έδρα του ή εγκατάσταση ευρίσκεται σε κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εάν σε αυτό το κράτος δεν υπόκειται σε φορολογία ή, εάν υπόκειται, δεν φορολογείται εν τοις πράγμασι, ή υπόκειται σε φόρο επί των κερδών ή των εισοδημάτων ή του κεφαλαίου, ο οποίος είναι κατώτερος σε ποσοστό πάνω από το ήμισυ του φόρου που θα οφειλόταν σύμφωνα με τις διατάξεις της ελληνικής φορολογικής νομοθεσίας, εάν ήταν κάτοικος ή είχε την έδρα του ή διατηρούσε μόνιμη εγκατάσταση κατά την έννοια του άρθρου 100 του παρόντος Κώδικα στην Ελλάδα.

Κατά το άρθρο 51B οι πληρωμές σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες μη συνεργάσιμων κρατών ή κρατών γίνονται με προνομιακό φορολογικό καθεστώς.

Οι δαπάνες για την αγορά αγαθών ή τη λήψη υπηρεσιών ή οι πάσης φύσεως τόκοι από απαιτήσεις οποιασδήποτε φύσης ή οι πρόσοδοι και άλλα προϊόντα ομολογιών, απαιτήσεων, καταθέσεων και εγγυήσεων ή τα δικαιώματα που εισπράττονται ως αντάλλαγμα για τη χρήση ή το δικαίωμα χρήσης οποιουδήποτε δικαιώματος αναπαραγωγής φιλολογικής, καλλιτεχνικής ή επιστημονικής εργασίας (περιλαμβανομένων κινηματογραφικών ταινιών και ταινιών και μαγνητοταινιών για ραδιοφωνικές ή τηλεοπτικές εκπομπές), οποιασδήποτε ευρεσιτεχνίας, εμπορικού σήματος, μουσικών βιομηχανικών μεθόδων ή τύπων κατασκευής ή διαδικασίας παραγωγής ή για τη χρήση ή το δικαίωμα χρήσης βιομηχανικού, εμπορικού ή επιστημονικού εξοπλισμού ή για πληροφορίες που αφορούν σε βιομηχανική, εμπορική ή επιστημονική εμπειρία και κάθε παρόμοιας φύσης δικαιώματα, τα μισθώματα, τα μισθώματα χρηματοδοτικής μίσθωσης, οι πάσης φύσεως αποζημιώσεις, οι αμοιβές διευθυντών και μελών διοικητικών συμβουλίων εταιρίας και κάθε άλλη παρόμοιας φύσης πληρωμή, καθώς και κάθε άλλη κατηγορία δαπάνης, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 17 και 31 του παρόντος Κώδικα, που καταβάλλονται ή οφείλονται από πρόσωπο που είναι σύμφωνα με τα άρθρα 2 και 101 του παρόντος Κώδικα υποκείμενο φόρου και το οποίο είναι κάτοικος ή έχει την έδρα του ή διατηρεί μόνιμη εγκατάσταση κατά την έννοια του άρθρου 100 στην Ελλάδα, προς φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή

νομική οντότητα, που είναι κάτοικος ή έχει την καταστατική ή πραγματική έδρα ή είναι εγκατεστημένος σε κράτος μη συνεργάσιμο, δεν αναγνωρίζονται ως δαπάνες που εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδά του ή από το φορολογητέο εισόδημά τους. Οι δαπάνες του προηγούμενου εδαφίου δεν αναγνωρίζονται και όταν η πληρωμή διενεργείται άμεσα ή έμμεσα σε οποιασδήποτε μορφής χρηματοπιστωτικό οργανισμό που είναι εγκατεστημένος σε ένα από τα κράτη που περιλαμβάνονται στον κατάλογο της παραγράφου 5 του προηγούμενου άρθρου

Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται και όταν καταβάλλονται ή οφείλονται ποσά προς φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, που είναι κάτοικος ή έχει την καταστατική ή πραγματική έδρα ή είναι εγκατεστημένος σε κράτος που υπόκειται σε προνομιακό φορολογικό καθεστώς, εκτός αν ο ενδιαφερόμενος αποδείξει ότι οι δαπάνες αυτές αφορούν πραγματικές και συνήθεις συναλλαγές και δεν έχουν ως αποτέλεσμα τη μεταφορά κερδών ή εισοδημάτων ή κεφαλαίου με σκοπό τη φοροαποφυγή ή φοροδιαφυγή

2.2 Φορολογία εισοδήματος¹²

Τα σημαντικότερα θέματα για τις υπεράκτιες εταιρίες, από πλευράς φορολογίας τίθενται στο πλαίσιο της φορολογίας εισοδήματος. Έτσι κατά το άρθρο 105 παρ.9 του ν. 2238/94 για τον προσδιορισμό των εισοδημάτων που αποκτούν οι αλλοδαπές επιχειρήσεις, που δεν διατηρούν μόνιμη εγκατάσταση, από πηγές στην Ελλάδα εφαρμόζονται οι διατάξεις που αναφέρονται στον προσδιορισμό του εισοδήματος των φυσικών προσώπων. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι οι υποχρεώσεις τους στην Ελλάδα περιορίζονται στην υποβολή δήλωσης φόρου για τα εισοδήματα που πραγματοποιούνται από ακίνητα και ενδεχομένως σε δήλωση Φόρου Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας, και αυτό επειδή η ύπαρξη εισοδήματος από κάθε άλλη δραστηριότητα στην Ελλάδα θα σήμαινε την απόκτηση της μόνιμης εγκατάστασης από την υπεράκτια εταιρία. Έτσι, η υπεράκτια εταιρία που έχει εισοδήματα από ακίνητα στην Ελλάδα (π.χ. από μίσθωση ακινήτου) υποχρεούται να υποβάλει δήλωση φόρου εισοδήματος και ενδεχομένως την δήλωση του Φόρου Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας και θα φορολογηθεί με το αντίστοιχο φορολογικό συντελεστή. Αν η εταιρία πωλήσει το ακίνητο η υπεραξία που θα προκύψει φορολογείται κατά τις διατάξεις του άρθρου 109 παρ 1 με συντελεστή 37,5 %.

¹² Φορολογία εισοδήματος φυσικών & νομικών προσώπων Δ. Αντωνόπουλος - Η. Κατούδης. Εκδόσεις Σάκκουλα. Αθήνα Μάιος 2004

Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση που η υπεράκτια εταιρία πουλήσει τα διαμερίσματα που θα πάρει από την αντιπαροχή του οικοπέδου που έχει στην Ελλάδα. Στην περίπτωση που η υπεράκτια εταιρία αποφασίσει να ανοικοδομήσει η ίδια το ακίνητο και να πωλήσει στην συνέχεια τις οριζόντιες ιδιοκτησίες, τότε θα αποκτήσει την μόνιμη εγκατάσταση και θα υποστεί όλες τις συνέπειες της.

Σε περίπτωση που ο πραγματικός κύριος - ιδιοκτήτης της υπεράκτιας εταιρίας επιθυμεί να μεταβιβάσει το ακίνητο, συνήθως ακολουθείται η οδός μεταβιβάσεις και παραδώσεις των μετοχών της εταιρίας, έτσι στην ουσία μεταβιβάζεται έμμεσα και η κυριότητα και η νομή του ακινήτου, χωρίς όμως να καταβάλλεται περαιτέρω ο φόρος μεταβίβασης ακινήτου. Με τον ίδιο τρόπο αποφεύγεται η πληρωμή του φόρου κληρονομιάς και του φόρου δωρεάς στην περίπτωση μεταβίβασης του ακινήτου ή άλλων περιουσιακών στοιχείων για τους πιο πάνω λόγους. Η συγκεκριμένη πρακτική αποτελεί την φοροδιαφυγή αλλά επί του παρόντος οι ελληνικές Φορολογικές Αρχές δυσκολεύονται να διαπιστώσουν και να αποδείξουν τέτοιου είδους μεταβιβάσεις.

Πρέπει να πούμε εδώ ότι ο πιο πάνω τρόπος μεταβίβασης περιουσίας κρύβει κινδύνους για τον αγοραστή και αυτό διότι οι περισσότερες υπεράκτιες εταιρίες δεν τηρούν λογιστικά βιβλία αλλά και όταν τηρούν δεν υπάρχουν εχέγγυα για την ειλικρινή απεικόνιση της πραγματικής οικονομικής κατάστασης της εταιρίας. Με απλά λόγια ο αγοραστής αναλαμβάνοντας την υπεράκτια εταιρία κινδυνεύει να βρεθεί χωρίς το γνωρίζει, υπόχρεος οφειλών που τυχόν έχει αναλάβει η εταιρία.

2.3 Φοροδιαφυγή- Φοροαποφυγή και διάβρωση της φορολογικής βάσης των ανεπτυγμένων χωρών.

Τα ανεπτυγμένα κράτη που πλήττονται περισσότερο από τη χρήση των υπεράκτιων εταιριών ως οχημάτων για φοροαποφυγή - φοροδιαφυγή, λαμβάνουν μέτρα για τον περιορισμό και την εξάλειψη των πλεονεκτημάτων που παρέχουν οι εταιρίες αυτές, τόσο σε νομοθετικό όσο και σε διοικητικό επίπεδο.

Όταν αναφερόμαστε στην φοροδιαφυγή εννοούμε το σύνολο των παρανόμων ενεργειών των ιδιωτών με τις οποίες αποβλέπουν στην μείωση ή εξάλειψη της φορολογικής τους υποχρέωσης.

Αντίθετα η φοροαποφυγή είναι το σύνολο των νομίμων ενεργειών των ιδιωτικών φορέων, με τις οποίες αποβλέπουν στην μείωση ή εξάλειψη της φορολογικής τους υποχρέωσης, με την επιλογή λύσεων που στηρίζονται σε λάθη ή κενά της φορολογικής νομοθεσίας.

Σε επίπεδο της ΕΕ και συγκεκριμένα στα πλαίσια του Κώδικα Δεοντολογίας για την φορολογία των επιχειρήσεων, τα κράτη-μέλη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να σταματήσουν να παρέχουν και σταδιακά να περιορίσουν κάθε φορολογικό μέτρο

2.4 Φοροδιαφυγή από 184 offshore στο ελληνικό ...Λιχτενστάιν

Αδυναμία δηλώνουν οι φορολογικές αρχές να ελέγξουν τις 184 offshore εταιρείες στο Κρανίδι.

Δώδεκα μήνες από τότε που αποκαλύφθηκε η υπόθεση με τις υπεράκτιες εταιρείες του Κρανιδίου το οποίο για τον λόγο αυτό πολλοί αποκάλεσαν “ελληνικό Λιχτενστάιν”, καμία εταιρία δεν έχει ελεγχθεί.

Στο υπουργείο Οικονομικών .. σηκώνουν τα χέρια ψηλά υποστηρίζοντας πως η αρμόδια Δ.Ο.Υ Ναυπλίου έχει μείνει μόνο με δύο υπαλλήλους που αδυνατούν να ανταποκριθούν στον τεράστιο όγκο δουλειάς.

Οι υποθέσεις με τις 184 offshore στο Κρανίδι όπως και ακόμη 200.000 ανοικτές φορολογικές υποθέσεις (http://www.tsekouratoi.gr/2013/01/blogpost_7897.html) αναγράφονται στις 31 Δεκεμβρίου. Έτσι το υπουργείο Οικονομικών για να προλάβει να ελέγξει τις υποθέσεις αυτές σχεδιάζει να παρατείνει μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2013 τον χρόνο παραγραφής των χρήσεων 2000-2006.

Πιο αναλυτικά στη λίστα που είχε συντάξει το ΣΔΟΕ με τις 184 offshore, οι εταιρείες εμφανιζόταν να έχουν ακίνητα αξίας εκατομμυρίων ευρώ στην κατοχή τους χωρίς να έχουν πληρώσει τον ετήσιο φόρο ακινήτων.

Είναι ενδεικτικό πως εταιρεία με μετοχικό κεφάλαιο 50.000 ευρώ έχει στην κατοχή της ακίνητα των οποίων η αξία προσεγγίζει τα 8 εκατ. ευρώ. Οι offshore εκπροσωπούσαν κυρίως από ντόπιους δικηγόρους, συμβολαιογράφους, μικροεπαγγελματίες ή ακόμα και ανεπάγγελτους. Χαρακτηριστικό είναι ότι ένας από αυτούς βρέθηκε να εκπροσωπεί 6 εταιρείες και ένας αγρότης εκπροσωπούσε συνολικά 14 εταιρείες.

Το ΣΔΟΕ έστειλε το φάκελο στην αρμόδια Δ.Ο.Υ Ναυπλίου, η οποία έπρεπε να διενεργήσει τον φορολογικό έλεγχο. Ωστόσο τον περασμένο Ιούνιο, η Δ.Ο.Υ. Ναυπλίου απέστειλε έγγραφο στο υπουργείο Οικονομικών με το οποίο δήλωσε ότι αδυνατεί να ελέγξει τις 184 εταιρείες ενώ οι συγκεκριμένες υποθέσεις παραγράφονται στο τέλος του έτους.

<http://www.imerisia.gr/article.asp?catid=27686&subid=2&pubid=112936333>

2.5 Εταιρείες «off shore»...Ζουν το μύθο τους στην Ελλάδα!

Οι αλλοδαπές εταιρείες που βρίσκονται στην Ελλάδα, οι λεγόμενες «offshore», σύμφωνα με το έγγραφο που παρουσίασε ο υφυπουργός Οικονομικών Γ. Μαυραγάνης, ανέρχονται στις 21.065. Από αυτές οι 16.580 είναι ενεργές.

Σύμφωνα με το έγγραφο, τα στοιχεία που προκύπτουν για τις «offshore» εταιρείες όσον αφορά στις δηλώσεις Ειδικού Φόρου επί των Ακινήτων, είναι τα εξής:

Το 2003 υποβλήθηκαν 383 δηλώσεις και ο φόρος ανήλθε σε 4,8 δισ. ευρώ.

Το 2004: δηλώσεις 411 - φόρος 3,6 δισ. ευρώ.

Το 2005: δηλώσεις 352 - φόρος 3 δισ. ευρώ.

Το 2006: δηλώσεις 311 - φόρος 3,1 δισ. ευρώ.

Το 2007: δηλώσεις 275 - φόρος 2,8 δισ. ευρώ.

Το 2008: δηλώσεις 239 - φόρος 3,4 δισ. ευρώ.

Το 2009: δηλώσεις 201 - φόρος 3,4 δισ. ευρώ.

Το 2010: δηλώσεις 1177 - φόρος 3,4 δισ. ευρώ.

Το 2011: δηλώσεις 998 - φόρος 0,9 δισ. ευρώ

Το 2012: δηλώσεις 965 - φόρος 0,3 δισ. ευρώ.

Από τα καταπληκτικά αυτά στοιχεία εξάγονται τα εξής καταπληκτικά συμπεράσματα:

Πρώτο, από τις «offshore» εταιρείες που λειτουργούν στην Ελλάδα, αυτό που συμβαίνει επί μια ολόκληρη δεκαετία είναι ότι δηλώσεις - ως υποχρεούνται - για τον προσδιορισμό του ειδικού φόρου επί των ακινήτων που διαθέτουν, καταθέτουν στην καλύτερη περίπτωση μόλις οι 7 (!) από τις 100 «offshore» που λειτουργούν στην Ελλάδα και στη χειρότερη περίπτωση... η μία (!!!) από τις 100 «offshore»!

Δεύτερον: Από το 2010 και μετά, από την εποχή των Μνημονίων δηλαδή και μετά, παρότι ο αριθμός των κατατεθεισών δηλώσεων έχουν έως και πενταπλασιαστεί, ο φόρος που καλούνται να πληρώνουν οι «offshore» έχει μειωθεί έως και... δέκα φορές!

Αυτά τα θαυμάσια συμβαίνουν στην Ελλάδα τόσο όσον αφορά το γενικό, δηλαδή **α)** τη μη υποβολή φορολογικών δηλώσεων μέχρι και από το 99% (!) των «offshore» που λειτουργούν στην Ελλάδα, όσο και σε ότι αφορά το ειδικό, δηλαδή **β)** το φόρο που πληρώνουν αυτές που τελικώς υποβάλουν δηλώσεις, ο οποίος φόρος μειώθηκε έως και 92%!

Και τούτο μετά την τροποποίηση του νόμου 3091/2002 (με τον οποίο επιβλήθηκε ειδικός φόρος 3% επί της αξίας των ακινήτων που ανήκουν σε νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες) από το νόμο 3842/2010.

Μια λεπτομέρεια: Αυτός ο τόσο φιλικός προς τις «offshore» εταιρείες δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 58, τεύχος Α, στις 23/4/2010. Ήταν την ίδια μέρα που ο Γιώργος Παπανδρέου ανακοίνωσε από το Καστελόριζο την υπαγωγή της

Ελλάδας σε καθεστώς Μνημονίων... Κι άλλη λεπτομέρεια: Αυτά συμβαίνουν σε μια Ελλάδα όπου 30.000 οικογένειες μένουν κάθε μήνα χωρίς ηλεκτρικό, γιατί, λόγω των χαρατσιών επί των ακινήτων, αδυνατούν να πληρώσουν το λογαριασμό και η ΔΕΗ τους κόβει το ρεύμα...

2.6 ΟΙ OFFSHORE ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΤΗΣ ΛΙΣΤΑΣ ΛΑΓΚΑΡΝΤ

Αποκαλύψεις προανήγγειλε ο δημοσιογράφος Κώστας Βαξεβάνης και δήλωσε ότι έχει πληροφορίες για ονόματα στη λίστα Λαγκάρντ που σχετίζονται με offshore εταιρείες και υπουργούς.

Πράγματι, εκτός από τα ονόματα πολιτικών, δημοσιογράφων, επιχειρηματιών, εμπόρων, γιατρών, δικηγόρων, βιομηχάνων, ιδιωτών που διατηρούν λογαριασμό στην ελβετική τράπεζα HSBC η φερόμενη ως λίστα Λαγκάρντ περιλαμβάνει και πάνω από 250 εταιρείες offshore ελληνικών συμφερόντων.

Σύμφωνα με δηλώσεις του δημοσιογράφου, που αποκάλυψε τα ονόματα που φέρονται να περιλαμβάνονται στην περίφημη «Λίστα Λαγκάρντ», διαθέτει πληροφορίες για offshore εταιρίες της λίστας που συνδέονται ακόμα και υπουργούς. Την δήλωση αυτή έκανε στους Times, όπως ανέφερε το iefimerida.gr

«Έχουμε πληροφορίες που θα χρησιμοποιήσουμε στο μέλλον και σε άλλα δημοσιεύματα. Υπάρχουν ονόματα στη λίστα που οδηγούν σε offshore εταιρίες και συνδέονται με άλλα πρόσωπα, σχετιζόμενα ακόμα και με υπουργούς», είπε χαρακτηριστικά ο κ. Βαξεβάνης.

Τα ονόματα των εν λόγω εταιρειών στη λίστα Λαγκάρντ, πλην των γνωστών που είναι η τυποεκδοτική Πήγασος και η Coca Cola, δεν αποκαλύπτουν τίποτα εκ πρώτης όψεως για τους ιδιοκτήτες τους:

[iefimerida.gr http://www.iefimerida.gr/node/74385#ixzz2lJOFW0qR](http://www.iefimerida.gr/node/74385#ixzz2lJOFW0qR)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΞΕΠΛΥΜΑΤΟΣ **ΧΡΗΜΑΤΟΣ ΜΕΣΩ ΤΩΝ OFFSHORE ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ**

3.1 Εισαγωγή

Η νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και την χρηματοδότηση της τρομοκρατίας ή όπως συνηθίζεται να αναφέρεται , 'ξέπλυμα χρήματος - χρηματοδότηση τρομοκρατίας' τα τελευταία χρόνια αποτελεί ένα ιδιαίτερα σοβαρό πρόβλημα για το παγκόσμιο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Το παγκόσμια οργανωμένο έγκλημα και η χρηματοδότηση τρομοκρατικών ενεργειών δε θα μπορούσε να λειτουργήσει και να νομιμοποιηθεί χωρίς την συμμετοχή των τραπεζών και των χρηματοοικονομικών οργανισμών.¹⁴ Ο όρος 'νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες' αναφέρεται διεθνώς σε πολλές νομοθετικές ρυθμίσεις, αναλύσεις και αναφορές με την ονομασία «money laundering».¹⁵

3.2 Ιστορικά στοιχεία ¹⁶

Υπολογίζεται ότι τα χρήματα που διακινούνται από παράνομες δραστηριότητες φτάνουν στο 2% με 5% του παγκόσμιου ΑΕΠ. Το ποσοστό αυτό σε χρηματικό ποσό αντιστοιχεί στα 600 εκατομμύρια \$ με 1.8 τρισεκατομμύρια το χρόνο.

Παρόλο που ιστορικά θεωρείται ότι το 'ξέπλυμα χρήματος' ξεκίνησε το 1931 με την καταδίκη του Αλ Καπόνε για φοροδιαφυγή, ο Meyer Lansky ήταν ο πρώτος που ξέπλυνε' χρήματα από μικρά casinos της Φλόριντα και τα μετέφερε σε ελβετικές τράπεζες (η Ελβετία πρώτη το 1934 καθιέρωσε το τραπεζικό απόρρητο) και φυσικά στη συνέχεια τα μετέφερε σε holding εταιρείες και σε λογαριασμούς off-shore οργανισμούς.

¹⁴ Στ. Κάτσιος, Ξέπλυμα Βρώμικου Χρήματος. Η γεωπολιτική του διεθνούς χρηματοπιστωτικού συστήματος : Το φαινόμενο της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Εκδ. Σάκκουλα Θεσσαλονίκη 1998 σελ 77

¹⁵ <http://www.moneylaundering.com>

¹⁶ Αγγελόπουλος Π. Τράπεζες και Χρηματοπιστωτικό Σύστημα, Εκδόσεις Σταμούλη 2005

Από το 1993 παρατηρείται μια μεγάλη αύξηση στη διακίνηση 'παράνομων' χρημάτων με μεταφορά χρηματικών ποσών μέσω εταιρειών off -shore καθώς και των shell banks (ξέπλυμα χρήματος μέσω παροχής υπηρεσιών και αγαθών με εικονικά και πλαστά τιμολόγια αλλά και ισολογισμούς).

Την ίδια εποχή επίσης η δημιουργία νέων, σύνθετων τραπεζικών προϊόντων βοηθά στην απόκρυψη της προέλευσης χρημάτων. Παρατηρείται το ίδιο διάστημα αύξηση 'νόμιμων' επιχειρήσεων όπως bars, εστιατόρια, πλυντήρια αυτοκινήτων , strip clubs, σχολές χορού κλπ μέσω των οποίων γίνεται κυρίως ξέπλυμα χρήματος από εμπορία ναρκωτικών.

Διαπιστώθηκε από τις αρμόδιες αρχές ότι τα τρομοκρατικά χτυπήματα της 11 ης Σεπτεμβρίου, χρηματοδοτήθηκαν μέσα από μια σειρά κοινωφελών μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων στα οποία μέλη της Αλ-Κάιντα πίστωναν τις συνδρομές τους. Άλλωστε τόσο μετά της τρομοκρατική επίθεση στο Λονδίνο όσο και στην Μαδρίτη έγινε σαφές ότι η τρομοκρατία χρειάζεται κεφάλαια για να οργανωθεί , αλλά τελικώς μικροποσά για να λειτουργήσει και να εκδηλωθεί καθώς τα υλικά είναι σχεδόν ευτελή.

3.3 Το ξέπλυμα χρήματος διαχρονικά και η περίπτωση της Ελλάδας.

Την εποχή της ποτοαπαγόρευσης στην Αμερική, η Ιταλική «μαφία» είχε αναλάβει την διαδικασία της παράνομης διακίνησης του αμφισβητούμενης ποιότητας παραγόμενου αλκοόλ. Φυσικά, όπως κάθε παράνομη οικονομική δραστηριότητα, τα κέρδη που απέφερε η διακίνηση στην οργάνωση ήταν τεράστια. Το πρόβλημα όμως με τα παρανόμως αποκτηθέντα κεφάλαια και τότε και τώρα, είναι ότι δύσκολα μπορείς να τα προωθήσεις στον νόμιμο οικονομικό ιστό. Είναι βέβαια κατανοητό ότι τα χρήματα ως αντικειμενική υπόσταση δεν έχουν καμία αξία αν δεν μπορούν να μετατραπούν σε υλικά αγαθά. Η φετιχιστική λαγνεία για τα χρηματικά μέσα οδηγεί απλώς σε αρρωστημένες ψυχολογικές καταστάσεις πλήρους φιλαργυρίας που έχουν περιγραφεί με τον καλύτερο τρόπο από πνευματικούς δημιουργούς (ο φιλάργυρος του Μολιέρου, «ο θεός Σκρούτζ» του Walt Disney κ.λπ.). Επανερχόμενοι πάλι στο αρχικό μας θέμα της Ιταλικής «μαφίας», βρίσκουμε μια εγγενή αδυναμία από την οργάνωση στην προώθηση των παρανόμως αποκτηθέντων χρηματικών μέσων σε νόμιμες δραστηριότητες.

Τη λύση την δώσανε οι οικονομολόγοι της οργάνωσης και ήταν η εξής απλή: Τα παράνομα χρήματα θα έπρεπε να διοχετευτούν σε νόμιμες επιχειρήσεις, οι οποίες θα απέφεραν κέρδη, πολλαπλάσια της αρχικής «επένδυσης».

Αν όμως οι επιχειρήσεις ασχολούνταν με την παραγωγή ή την εμπορία θα ήταν πολύ εύκολο να αποκαλυφθεί ότι οι δημιουργηθείς υπεραξίες δεν είχαν καμία σχέση με το παραχθέν ή εμπορευόμενο αγαθό. Για τον λόγο αυτό οι οικονομολόγοι της οργάνωσης καταλήξανε στο συμπέρασμα ότι θα έπρεπε να δραστηριοποιηθούν στην παροχή υπηρεσιών. Η τελική απόφαση πάρθηκε η δημιουργία καθαριστηρίων ενδυμάτων. Με δεδομένο τον χαμηλό φορολογικό συντελεστή επί των κερδών οι επιχειρήσεις αυτές εμφάνιζαν τεράστιους εικονικούς τζίρους, δίνεμαν δε στους μετόχους τους υψηλά, φορολογηθέντα κέρδη. Από το γεγονός αυτό έλκει την ονομασία της η διαδικασία του ξεπλύματος χρήματος γνωστή παγκοσμίως ως «money laundering».

Σύμφωνα με έκθεση της Παγκόσμιας Τράπεζας που δημοσιοποιήθηκε μέσα στο 2007, τον χρόνο. Το ποσό αυτό αναλύεται σε 20 - 40 δισ. δολάρια προερχόμενα από διαφθορά , σε 500-1000 δις δολάρια προερχόμενα από εγκληματικές πράξεις και σε 500 δις δολάρια από φοροδιαφυγή. Όσο αφορά την Ελλάδα τα κρούσματα ξεπλύματος χρήματος παρουσίασαν έξαρση το 2004, όταν δεσμεύτηκαν ύποπτα κεφάλαια σχεδόν 30 εκατομμύριων ευρώ.

3.4 Ο ρόλος των υπεράκτιων εταιρειών στο ξέπλυμα χρήματος

Όσον αφορά τη χρησιμοποίηση υπεράκτιων εταιρειών στο ξέπλυμα χρήματος, σύμφωνα με την βιβλιογραφία διακρίνεται σε τρεις φάσεις:

Σε ότι αφορά την πρώτη φάση, αυτή της «τοποθέτησης», ο ρόλος των εταιρειών offshore είναι περιορισμένος. Έχει καταγραφεί μια τεχνική, όπου κάποιος είναι ιδιοκτήτης μιας εταιρείας «βιτρίνας» με απόλυτα νόμιμο αντικείμενο (εστιατόριο, κατάστημα πώλησης ενδυμάτων κλπ.) και καταθέτει στο λογαριασμό τα νόμιμα κέρδη μαζί με το παράνομο χρήμα.

Στη δεύτερη φάση του «στοιβάγματος», όπου σημασία έχει η μεγάλη κινητικότητα του χρήματος για να γαθεί ο σύνδεσμος του με την πηγή και τις ρίζες του, έχει καταγραφεί το εξής : εκεί που τα κεφάλαια έχουν κατατεθεί σε μικρά ποσά σε τραπεζικούς λογαριασμούς, που μεμονωμένα δεν κινούν ανησυχία λόγω χαμηλού μεγέθους, αλλά συνολικά θα αποτελούσαν αντικείμενο αναφοράς από τις Τράπεζες, βρίσκει τη θέση της η υπεράκτια εταιρεία, οι μετοχές της οποίας αγοράζονται με τα χρήματα αυτά, και η οποία με τη σειρά της αναλώνεται σε επενδύσεις στο έδαφος που θέλει να εισάγει το ανακυκλωμένο χρήμα. Στη συνέχεια πωλεί και πάλι σε άλλο αγοραστή, αγοράζει εκ νέου και έτσι η οσμή του χρήματος χάνεται.

Στην τελευταία φάση, όπου το βρώμικο χρήμα μεταλλάσσεται σε «καθαρό» και επιχρίεται με τη σκόνη της νομιμότητας, οι υπεράκτιες εταιρείες χρησιμεύουν για να προσδώσουν στο βρώμικο χρήμα την ταυτότητα προϊόντος ή κέρδους από μία καθ' όλα νόμιμη συναλλαγή, όπως η πώληση ακινήτου ιδιοκτησίας της offshore.

Σχηματικά, οι πιο πάνω περιγραφόμενες δραστηριότητες υλοποιούνται με τις παρακάτω δραστηριότητες:

3.4.1 Εταιρείες «φαντάσματα»

Οι εταιρείες αυτές επιτελούν τον αποκλειστικό σκοπό της απορρόφησης των κεφαλαίων και του «αποσυσχετισμού» κεφαλαίων και προέλευσης τους. Η ίδρυσή τους εξαντλείται σε οροθέτηση εικονικών ρόλων και στην εγκαθίδρυση ενός τοπικού εντεταλμένου, που λειτουργεί ως διευθυντής και εκπρόσωπος.

3.4.2 Εταιρείες «βιτρίνες»

Ο τύπος των εταιρειών αυτών είναι πιο σύνθετος αφού επιδίδονται και σε νόμιμες ενέργειες προκειμένου να καλύψουν τις παράνομες. Οι δράστες που προσπαθούν να ξεπλύνουν χρήμα, έχουν συνήθως περισσότερες από μία τέτοιες εταιρείες και μεταφέρουν το βρώμικο χρήμα από τη μία στην άλλη.

3.4.3 Συναλλαγές στο Χρηματιστήριο

Στις συναλλαγές στο Χρηματιστήριο, για να νομιμοποιήσουν έσοδα από εγκληματικές ή παράνομες δραστηριότητες, μπορούν να χρησιμοποιηθούν φυσικά πρόσωπα, offshore εταιρίες, νομικά πρόσωπα. Τα χρηματιστηριακά προϊόντα που προσελκύουν αυτούς που επιθυμούν να διοχετεύσουν παράνομους προσόδους, είναι τα εξής :

1. Αγορά μετοχών εισηγμένων στο Χ.Α.Α.
2. Αγορά μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων
3. Τοποθετήσεις σε repos
4. Αγορά ομολόγων
5. Συμμετοχή σε δημόσιες εγγραφές εταιρειών που πρόκειται να εισαγάγουν τις μετοχές τους στο Χ.Α.Α.
6. Αγορά χρηματιστηριακών παράγωγων προϊόντων.

Οι διαδικασίες για τις παραπάνω συναλλαγές πραγματοποιούνται μέσω χρηματιστηριακών εταιρειών, εταιρειών επενδυτικών υπηρεσιών (Ε.Π.Ε.Υ.), καθώς και από εταιρείες λήψης και διαβίβασης εντολών (Ε.Λ.Δ.Ε.). Έχει παρατηρηθεί ότι η έρευνα για ξέπλυμα χρήματος, δυσχεραίνεται όταν ο επενδυτής και πελάτης της χρηματιστηριακής εταιρείας είναι υπεράκτια εταιρεία ή φυσικό πρόσωπο - κάτοικος εξωτερικού και για λογαριασμό του ενεργεί θεσμικός επενδυτής. Στις περιπτώσεις αυτές η

χρηματοπιστηριακή εταιρεία δεν έχει τη δυνατότητα να γνωρίζει το «προφίλ» του τελικού επενδυτή.

Χαρακτηριστικό γνώρισμα συμπεριφοράς ύποπτης για «ξέπλυμα χρήματος» είναι το «βραχύβιο» της συναλλαγής, δηλαδή δεν πραγματοποιούνται συναλλαγές σημαντικών ποσών για επένδυση, αλλά απλώς για τη νομιμοποίηση, η οποία συντελείται με την πώληση των μετοχών, ακόμη και αν με την πώληση αυτή προκύπτουν ζημιές, καθόσον αυτό που ενδιαφέρει αυτούς που «ξεπλένουν βρώμικα χρήματα» δεν είναι τα χρηματοπιστηριακά οφέλη αλλά ο «εξαγνισμός» και η επανένταξη τους στους υγιείς οικονομικούς κύκλους.

3.5 Οι μέθοδοι ξεπλύματος του «βρώμικου χρήματος».

Διαχρονικά, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό, εμφανίστηκαν διάφοροι τρόποι ξεπλύματος του βρώμικου χρήματος. Οι μέθοδοι διαφέρουν από εποχή σε εποχή και από χώρα σε χώρα. γενική παρατήρηση έχουμε να κάνουμε πως χώρες με χαμηλούς φορολογικούς συντελεστές έλκουν σημαντικά παράνομα κεφάλαια, επειδή το κόστος του ξεπλύματος, η εκάστοτε δηλαδή φορολογική επιβάρυνση, είναι ιδιαίτερα χαμηλή. Δεν είναι τυχαίο ότι η Κύπρος μέχρι το 2002 όπου υφίστατο το καθεστώς των υπεράκτιων εταιρειών με φορολογικό συντελεστή 4,25%, αλλά και σήμερα με έναν από τους χαμηλότερους φορολογικούς συντελεστές στην Ευρωπαϊκή Ένωση (10%), έλκει τέτοια κεφάλαια, αν και οφείλουμε να ομολογήσουμε ότι ο έλεγχος πια για την προέλευση των κεφαλαίων αυτών είναι ιδιαίτερα λεπτομερής και ουσιαστικός.

Η Διεθνής Δράση για το ξέπλυμα χρήματος (FATF) , έχει συγκεντρώσει χαρακτηριστικές περιπτώσεις ξεπλύματος χρήματος που έχουν εντοπισθεί διεθνώς. Οι απλές περιπτώσεις έχουν σχέση με την ηλεκτρονική μεταφορά κεφαλαίων (εμβάσματα)

Σύμφωνα με την FATF, οι περιπτώσεις ξεπλύματος με εμβάσματα έχουν αυτή τη μορφή: Μικροκαταθέσεις σε πολλούς τραπεζικούς λογαριασμούς διαφόρων τραπεζών των οποίων οι εισπράξεις γίνονται από ένα άλλο πρόσωπο και όχι από τον φαινομενικά δικαιούχο, με εξουσιοδότηση. Συνήθως οι περιπτώσεις αυτές σχετίζονται με ξέπλυμα χρήματος που έχει προέλθει από σωματεμπορία (Human trafficking).

Άλλη, ιδιαίτερα προσφιλής μέθοδος και στην Ελλάδα, είναι η αγορά λαχείων ή κερδισμένων λαχνών τυχερών παιχνιδιών. Από προσωπική μας εμπειρία, γνωρίζουμε περιπτώσεις όπου φορολογούμενοι προσκόμισαν στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. για κάλυψη τεκμηρίων, βεβαιώσεις κερδών επίσημων εθνικών τυχερών παιχνιδιών (ΛΟΤΤΟ, ΠΡ ΤΟ κλπ.), όπου τα τυχερά δελτία φαινόταν να έχουν κατατεθεί την ίδια μέρα με διαφορά λίγων λεπτών της ώρας, σε πολλές διαφορετικές πόλεις της χώρας. Η μέθοδος αυτή φθίνει βαθμιαία γιατί γεννά άμεσα υποψίες στα ελεγκτικά όργανα και ερευνάται επισταμένα.

Στην πραγματικότητα, εταιρείες «βιτρίνες» σήμερα ιδρύονται συνήθως σε χώρες φορολογικούς παραδείσους με μηδενική ή ελάχιστη φορολογική επιβάρυνση ή σε χώρες με χαμηλούς φορολογικούς συντελεστές. Οι επιχειρήσεις αυτές χρησιμοποιούνται κυρίως για ανατιμολογήσεις αγαθών σε περιπτώσεις τριγωνικών αγορών ή πωλήσεων. Κλασικό σε αυτή την περίπτωση είναι το παράδειγμα Ελληνικών εμπορικών επιχειρήσεων που εισάγουν εμπορεύματα κυρίως από την Κίνα.

Είναι γνωστό ότι τα περιθώρια κέρδους των εμπορευμάτων αυτής της προέλευσης είναι ιδιαίτερα μεγάλα με συνέπεια η Ελληνική επιχείρηση να εμφανίζει υψηλά καθαρά κέρδη και κατ' επέκταση μεγάλη φορολογική επιβάρυνση. Αν λοιπόν για παράδειγμα μια επιχείρηση εμπορίας κλιματιστικών μηχανημάτων εισαγάγει τέτοια μηχανήματα από την Κίνα στην Ελλάδα, το κόστος δε της εισαγωγής είναι 200.000€ και η αξία των πωλήσεων 1.000.000€, αυτή, αν θεωρήσουμε ότι υπάγεται σε φορολογικό συντελεστή 25%, θα έχει φορολογική επιβάρυνση 200.000€ (800.000X25%). Αν όμως υπάρξει μία εταιρεία ιδίων συμφερόντων στην Κύπρο που ανακοστολογήσει τα εμπορεύματα και τα πουλήσει στην Ελληνική εταιρεία αντί 700.000€, τότε η συνολική φορολογική επιβάρυνση θα είναι για μεν την Κύπρο 50.000€ ((700.000-200.000) X 10%), για δε την Ελλάδα 75.000€ ((1.000.000- 700.000) X 25%) και σε σύνολο 125.000€. Βλέπουμε δηλαδή ότι άμεσα υπάρχει χρηματικό όφελος ύψους 75.000€. Επειδή δε η αγορά είναι τριγωνική θα πρέπει να σημειώσουμε ότι και στην μία και στην άλλη περίπτωση τα

εμπορεύματα θα φορτωθούν στην Κίνα και θα παραληφθούν κατευθείαν στην Ελλάδα. Η Κυπριακή εταιρεία θα ασχοληθεί στην ουσία μόνο με την έκδοση των φορολογικών στοιχείων.

Επειδή οι προαναφερόμενοι τρόποι βέβαιοι είναι πια κλασσικοί, οι «ειδικοί» προτείνουν πλέον εξειδικευμένες μεθόδους. Αναφέρονται επιγραμματικά μερικές από αυτές όπως οι επιχειρήσεις πολυτίμων λίθων (συνήθως με την μέθοδο αυτή ασχολούνται άτομα που πίσω από αυτά κρύβονται τρομοκρατικές οργανώσεις ή «επαναστατικοί στρατοί» σε αφρικανικές χώρες), είσπραξη ασφαλιστικών αποζημιώσεων από εικονικές ζημιές σε κλεμμένα πολυτελή οχήματα ή βύθιση πολυτελών σκαφών αναψυχής κ.λπ. Μία άλλη προσφιλής μέθοδος είναι η ίδρυση ενός φιλανθρωπικού ιδρύματος ή μιας μη κυβερνητικής οργάνωσης. Η οργάνωση εκτός από τις επίσημες επιχορηγήσεις μπορεί να έχει έσοδα και από χιλιάδες υποτιθέμενα «αρωγά μέλη» με πολύ μικρές καταβολές από το καθένα από αυτά. Το γεγονός αυτό κάνει σχεδόν αδύνατη την εξακρίβωση της ταυτότητας των μελών αυτών, πολλές δε χορηγίες μπορεί να είναι και ανώνυμες. Έτσι ο πραγματικός διαχειριστής των οικονομικών του ιδρύματος μπορεί να πραγματοποιεί ψεύτικες καταθέσεις από εικονικά «αρωγά μέλη» τις οποίες μετά να τις επαναφέρει στο άτομό του ως «έξοδα κίνησης» ή αποζημίωση για άλλες υποτιθέμενες δικές του δαπάνες. Στην πράξη ένα ελάχιστο ποσό από τα χρήματα που συγκεντρώνει ένα μη κερδοσκοπικό νομικό πρόσωπο πηγαίνει για την «ευδωση των σκοπών του», ενώ το συντριπτικά μεγαλύτερο μέρος αφορά «διοικητικά έξοδα» που τις πιο πολλές φορές εμφανίζονται ως έξοδα παραστάσεων ή έξοδα κινήσεως. Αξίζει εδώ να σημειωθεί ότι στα περισσότερα νομικά πρόσωπα αυτού του είδους τα «διοικητικά έξοδα» στις πιο πολλές των περιπτώσεων ανέρχονται στο 75% περίπου των συνολικών εσόδων.

Μία άλλη προσφιλής μέθοδος ξεπλύματος είναι η ίδρυση επενδυτικής εταιρείας η οποία δημιουργεί ένα επενδυτικό κεφάλαιο του οποίου συνήθως οι αποδώσεις είναι συνδεδεμένες με την πορεία διάφορων αγορών.

Οι διαχειριστές του κεφαλαίου με την δικαιολογία των προμηθειών ή των penalties σε περίπτωση πρόωρης λήξης των επενδυτικών προγραμμάτων, μπορούν να βάζουν και να βγάζουν χρήματα που στην πραγματικότητα αφορούν αναλήψεις και καταθέσεις μικροποσών μεγάλου αριθμού, έτσι ώστε να είναι ουσιαστικά αδύνατη η παρακολούθηση της διαδρομής των κεφαλαίων.

Ολοκληρώνοντας την αναφορά μας στους «μοντέρνους» τρόπους ξεπλύματος χρήματος θα πρέπει να αναφερθούμε και στο σύστημα «Hawala» το οποίο αναφέρεται αποκλειστικά στο ξέπλυμα και τη μεταφορά χρημάτων σε τρομοκρατικές οργανώσεις και ήταν αυτό που χρησιμοποίησε ο Μπιν Λάντεν για να χρηματοδοτήσει το τρομοκρατικό χτύπημα της Νέας Υόρκης την 11η Σεπτεμβρίου. Στην ουσία είναι μία πολύπλοκη διαδικασία μεταφοράς χρημάτων από τον χρηματοδότη στην τρομοκρατική οργάνωση, μέσω πολλών ενδιάμεσων, φαινομενικά νόμιμων διαδικασιών και εικονικών επιχειρήσεων, με απώτερο σκοπό να μην γνωρίσει ο χρηματοδότης τα άτομα που θα εκτελέσουν το τρομοκρατικό χτύπημα.

Τέλος αναφέρεται η περίπτωση της Ρωσικής εταιρείας Yukos όπου μετά την κατάρρευση της πρώην Σοβιετικής Ένωσης ύποπτα κεφάλαια που προερχόταν από συμμορίες που εμπλεκόταν σε λαθρεμπόριο ναρκωτικών και όπλων, συμβόλαια δολοφονιών, εκβιασμούς, απάτες κλπ., διοχέτευαν μέσω της Yukos σε θυγατρική εταιρεία της στην Ολλανδία, η οποία πάλι τα τοποθετούσε σε πολυτελείς κατοικίες στην Ισπανική Κόστα ντελ Σολ.

Συμπεράσματα

Μία εξωχώρια επιχείρηση όπως γίνεται σαφές από την αναφορά που γίνεται παραπάνω, μέσω των πλεονεκτημάτων που προσφέρει, μπορεί να αποτελέσει ,με ελάχιστο κόστος αλλά και χρόνο ίδρυσης (μέσα σε 24 ώρες) και εξασφαλίζοντας πλήρη ανωνυμία εάν το επιθυμούν για τους μετόχους ,το ιδανικό όχημα μέσω του οποίου επιτυγχάνεται απαλλαγή από οποιαδήποτε υποχρέωση δημοσιοποίησης οικονομικών καταστάσεων, βιβλίων και στοιχείων αλλά και να προσφέρει λειτουργία με τεράστια φορολογικά πλεονεκτήματα. Όπως προκύπτει ιστορικά αρχικά, οι εξωχώριες επιχειρήσεις χρησιμοποιήθηκαν από ιδιώτες και κάποιες φορές από κρατικούς φορείς για την άσκηση της τραπεζικής πολιτικής τους, πολύ σύντομα όμως ο ρόλος αυτός επεκτάθηκε σε περαιτέρω παράνομες δραστηριότητες δημιουργώντας έντονες αντιδράσεις για την ανεξέλεγκτη δράση τους και υπερκαλύπτοντας πάντοτε τα πλεονεκτήματα των επιχειρήσεων αυτών. Στην Ελλάδα αλλά και παγκοσμίως ένα σημαντικό μειονέκτημα των εξωχώριων επιχειρήσεων είναι τα περιθώρια που επιτρέπει η λειτουργία της για νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες(ξέπλυμα χρήματος).

Στο σύγχρονο φαινόμενο παγκοσμίου εμβέλειας του ξεπλύματος χρήματος είναι δυνατόν να εκτελούνται παράτυπες δραστηριότητες από φυσικά αλλά και νομικά πρόσωπα υπεράνω υποψίας, εκμεταλλευόμενα τους ελλειπίς ελέγχους καθώς και τα διάφορα νομικά κενά. . Σε μια χώρα όπως η Ελλάδα με τόσο υψηλά ποσοστά διαφθοράς αλλά με τεράστια οικονομικά ζητήματα φοροδιαφυγής καλό θα ήταν εφόσον επιθυμούμε να ανήκουμε στις ανεπτυγμένες χώρες να εφαρμόζονται οι νέοι νόμοι και διαδικασίες στο άρτιο, χωρίς ασκοπες καθυστερήσεις στις εκδικάσεις των αντίστοιχων δικαστικών υποθέσεων και με αυστηρή, παραδειγματική επιβολή κυρώσεων και ποινών στους ενόχους.

Βιβλιογραφία

Λεοντάρης Μ. (2004), «„Εννοια της εξωχώριας εταιρίας», «Γενικό λογιστικό σχέδιο», Εκδόσεις ΠΑΜΙΣΟΣ, Αθήνα.

Company Law Theory , Regulations & Operation, China Law Press, 2004

Παμπούκης Χ., «Οι υπεράκτιες εταιρίες στο Ελληνικό Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο», Offshore δραστηριότητες, Παν. Δουβλής, Pressline, Αθήνα 2003

Φορολογία εισοδήματος φυσικών & νομικών προσώπων Δ. Αντωνόπουλος - Η. Κατούδης. Εκδόσεις Σάκκουλα. Αθήνα Μάιος 2004

Αγγελόπουλος Π. Τράπεζες και Χρηματοπιστωτικό Σύστημα, Εκδόσεις Σταμούλη 2005

Αρθρογραφία

Θεοφάνης Καραγιώργος, Η μετάλλαξη των Offshore εταιριών σε εταιρίες αντιπροσώπευσης και εταιρίες διεθνών δραστηριοτήτων, Περιοδικό Φοροτεχνική και Θρακική Προσέγγιση, Ιούλιος- Αύγουστος 2007.

Δημήτριος Μελάς «Διεθνής Φορολογικός Σχεδιασμός & Υπεράκτιες Επιχειρήσεις» Έκδοση του περιοδικού «Φοροτεχνική και Θρακική Προσέγγιση» Ξάνθη Ιούνιος 2010

Ιστότοποι

<http://www.wikipedia.org>

<http://www.bankofgreece.gr> (Ξέπλυμα χρήματος)

http://enosi-aganaktismenon.blogspot.gr/2012/09/offshore_27.html#.Uleu8m9g-5w

<http://www.iefimerida.gr> (Λίστα Λαγκάρντ)

http://www.offshore-services.gr/arthra_gia_offshore_etaireies.htm

<http://www.financial-counseling-services.gr/etairies/Offshore.htm>

<http://www.imerisia.gr/article.asp?catid=27686&subid=2&pubid=112936333>

(184 offshore εταιρείες στο ελληνικό Λιχτενστάιν)

<http://alithinapsemata.gr/backstage/backstage-categories/para-economy/4275>

(Εταιρείες Offshore ζουν τον μύθο τους στην Ελλάδα)